EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 7.9.2022
COM(2022) 557 final

2022/0281 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Ukrainalle, yhteisen vararahaston vahvistamisesta jäsenvaltioiden takauksilla ja varauksista eräitä päätöksen N:o 466/2014/EU nojalla taattuja Ukrainaan liittyviä rahoitusvastuita varten sekä päätöksen (EU) 2022/1201 muuttamisesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

- Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Tämän ehdotuksen tarkoituksena on antaa EU:lle mahdollisuus myöntää Ukrainalle lisää poikkeuksellista makrotaloudellista rahoitusapua 5 miljardin euron lainojen muodossa ja samalla antaa EU:n talousarviolle keinot kattaa tappioriski, joka näihin lisälainoihin ja 12. heinäkuuta 2022 hyväksyttyyn 1 miljardin euron makrotaloudelliseen rahoitusapulainaan liittyy. Lisäksi ehdotuksella pyritään samalla tavalla suojaamaan talousarviota siltä osin kuin on kyse jo allekirjoitettujen ulkoisen lainanantovaltuuden lainojen suorittamisesta Ukrainan viranomaisille ja Ukrainan valtion omistamille yhteisöille 15. heinäkuuta 2022 jälkeen.

- Yleinen tausta

EU:n tuki Ukrainalle perustuu vahvaan pitkäaikaiseen suhteeseen. Ukraina on rakentanut tiivistä kumppanuutta EU:n kanssa vuodesta 2014. Kumppanuus on ulottunut pelkkää kahdenvälistä yhteistyötä pitemmälle ja edennyt asteittain kohti poliittista assosioitumista ja taloudellista yhdentymistä. EU:n ja Ukrainan assosiaatiosopimus, joka tuli voimaan 1. syyskuuta 2017 ja johon sisältyy pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue, on ollut tärkein väline Ukrainan ja EU:n lähentämisessä. Sopimus on edistänyt syvempien poliittisten siteiden ja vahvempien taloudellisten yhteyksien luomista sekä yhteisten arvojen kunnioittamista. Tämän lisäksi sopimus on tarjonnut vankan kehyksen tavoitteelliselle uudistusohjelmalle, jossa painotetaan korruption torjumista, riippumatonta oikeuslaitosta, oikeusvaltioperiaatetta sekä suotuisampaa liiketoimintaympäristöä. EU on antanut jatkuvaa tukea Ukrainan merkittäviin rakenneuudistuksiin, jotka ovat keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä erittäin tärkeitä investointien houkuttelemisen, tuottavuuden edistämisen sekä elintason nostamisen kannalta. Nyt kun maa on hakenut EU:n jäsenyyttä ja sille on myönnetty ehdokasmaan asema, Ukrainan kanssa tehtävän yhteistyön odotetaan syvenevän maan edetessä eurooppalaisella tiellä.[1]

Ukrainan pitkän aikavälin talouskehitys ja uudistussuuntautuneisuus ovat olleet järisyttävän haasteen edessä sen jälkeen, kun Venäjä tunkeutui ennennäkemättömällä tavalla maahan ja aloitti perusteettoman ja provosoimattoman hyökkäyksensä 24. helmikuuta 2022. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on inhimillisen kärsimyksen lisäksi aiheuttanut valtavia vahinkoja maan fyysiselle infrastruktuurille (mm. tiet, sillat ja tehtaat) sekä asuin- ja julkisille rakennuksille (mm. asunnot, koulut ja sairaalat). Taistelut ovat myös aiheuttaneet valtaisan ihmispaon: maan sisällä siirtymään joutuneita henkilöitä on yli kahdeksan miljoonaa, ja pakolaisiksi lähteneiden määrä on yli kuusi miljoonaa. Vuonna 2022 tuotanto supistuu ja menetetään tulevaa tuotantoa pääoman tuhoutumisen ja työvoiman muuttoliikkeen vuoksi. Arviot tämän kokonaisvaikutuksesta talouteen liikkuvat sadoissa miljardeissa. Pelkästään vuonna 2022 Ukrainan BKT:n odotetaan supistuvan 30–50 prosenttia, mikä merkitsisi 100 miljardin euron lisätappiota fyysisen pääoman tuhoutumisen lisäksi.

Taloudelle aiheutuneen tuhoisan vahingon lisäksi Ukraina on Venäjän hyökkäyssodan seurauksena menettänyt pääsyn kansainvälisille pääomamarkkinoille. Viranomaiset ja Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) arvioivat kesäkuussa 2022, että tästä johtuva taustalla oleva maksutaseen vaje kasvaa koko vuoden 2022 osalta noin 39 miljardiin Yhdysvaltain dollariin. IMF:n alustavan arvion mukaan Ukraina voisi turvallisesti rahoittaa 9 miljardia

[1] Ukraina haki virallisesti EU:n jäsenyyttä 28. helmikuuta 2022, neljä päivää Venäjän hyökkäyksen jälkeen, ja Eurooppa-neuvosto myönsi sille ehdokasmaan aseman 23. kesäkuuta 2022.

Yhdysvaltain dollaria tästä vajeesta tekemällä noston virallisesta kansainvälisestä valuuttavarannostaan, eikä se uhkaisi maan makrovakautta.[2]

Ukrainalle G7-maiden valtionvarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien kokouksessa Petersbergissä 18.–20. toukokuuta luvattu kahden- ja monenvälinen rahoitustuki on lähes 20 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Nämä sitoumukset ovat ratkaisevan tärkeitä Ukrainan valtion toiminnan tukemiseksi, mutta vaikka ne suoritettaisiin täysimääräisesti ja nopeasti, IMF:n arvioimista rahoitustarpeista jäisi kattamatta noin 10 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Jos maksettaisiin huomattava osa poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun loppuosasta, tilanne helpottuisi merkittävästi ja osa tästä vajeesta saataisiin katettua.

Muun muassa sitoumusten ja suoritusten välisen huomattavan eron vuoksi maan kansainvälinen valuuttavaranto pieneni 8,5 miljardia Yhdysvaltain dollaria vastaavan määrän vuoden 2022 seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana ja oli heinäkuun lopussa noin 22,3 miljardia Yhdysvaltain dollaria (kattaen noin 3,5 kuukautta tulevaa tuontia). Näin ollen varantojen nostamiseen jäi loppuvuodeksi vain hyvin vähän puskuria (20:tä miljardia dollaria pidetään usein maan makrotalouden vakauden varmistamiseen tarvittavien varantojen kriittisenä tasona). Tässä yhä haastavammaksi käyvässä tilanteessa Ukrainan keskuspankki alensi 21. heinäkuuta hryvnian arvoa 25 prosenttia suhteessa Yhdysvaltain dollariin säilyttäen kuitenkin kiinteän valuuttakurssin järjestelmän. Tämän lisäksi on toteutettu lisätoimenpiteitä ulkomaanvaluutan kysynnän minimoimiseksi.[3]

Ukraina käynnisti 21. heinäkuuta myös virallisen pyyntöprosessin kaupallisen velanhoidon keskeyttämiseksi ainakin vuoden 2023 loppuun saakka. Tähän velanhoidon keskeyttämistä koskevaan aloitteeseen suhtauduttiin myönteisesti ja sitä tuettiin keskeisten kahdenvälisten julkisten velkojien, erityisesti Ukrainan velkojaryhmän[4], aikomuksella tehdä samoin. Se auttaa merkittävällä tavalla Ukrainaa hallitsemaan maksuvalmiuttaan, ja sen odotetaan keventävän edelleen talousarviopainetta.

Monet EU:n jäsenvaltiot ovat myöntäneet avustuksia ja luvanneet lisää lainoja ja takauksia joko kahdenvälisesti tai kansainvälisten rahoituslaitosten kautta. EU:n jäsenvaltioiden tähän mennessä myöntämät kahdenväliset lainat ovat ehdoiltaan edullisia, ja niihin sisältyy huomattava avustusosuus, kun sovelletaan OECD:n vakiintunutta menetelmää julkisen kehitysavun avustusosuuden laskemiseksi.

EU on itse myöntänyt Ukrainalle 2,2 miljardia euroa makrotaloudellisen rahoitusavun lainoina vuoden 2022 aikana. Maalis- ja toukokuun aikana suoritettiin 1,2 miljardia euroa makrotaloudellista hätäapua, minkä lisäksi 1. ja 2. elokuuta suoritettiin 1 miljardia euroa poikkeuksellista makrotaloudellista rahoitusapua[5]. Viimeksi mainittu on ensimmäinen osa enintään 9 miljardin euron poikkeuksellisesta makrotaloudellisesta rahoitusavusta, josta ilmoitettiin komission 18. toukokuuta antamassa Ukrainan auttamista ja jälleenrakentamista

---

2 Kuten IMF vahvisti Euroopan komission 3. kesäkuuta 2022 vastaanottamassa arviointikirjeessä.

3 Ensinnäkin NBU antoi pankeille luvan myydä ulkomaista valuuttaa (muu kuin käteinen) talletettavaksi vähintään kolmeksi kuukaudeksi ilman oikeutta ennenaikaiseen nostoon. Toiseksi on asetettu tiukemmat rajat korttipohjaisille ulkomaanvaluutan käteisnostoille sekä ulkomaille tehtäville siirroille ja maksuille. Kolmanneksi pankkien avointen valuuttapositioiden laskennassa käytettävää algoritmia on mukautettu, ja sen käyttö alkoi 1. elokuuta 2022.

4 Ukrainan velkojaryhmään kuuluvat Japani, Kanada, Ranska, Saksa, Yhdistynyt kuningaskunta ja Yhdysvallat. Ryhmän tarkkailijoita ovat Alankomaat, Australia, Belgia, Brasilia, Espanja, Irlanti, Israel, Italia, Itävalta, Korea, Norja, Ruotsi, Suomi, Sveitsi ja Tanska.

5 Poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun kokonaiserä, jonka suuruus oli enintään miljardi euroa, suoritettiin kahdessa osaerässä kahtena peräkkäisenä päivänä lainattujen varojen keskimääräisen koron optimoimiseksi.

koskevassa tiedonannossa ja jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23.–24. kesäkuuta 2022. Rahoitusvaje on suuri, ja EU on ilmoittanut aikovansa osallistua merkittävällä summalla Ukrainan jäljellä olevien vuoden 2022 rahoitustarpeiden kattamiseen. Vuoden loppuun mennessä on vapautettava huomattava määrä varoja, mitä korostaa entisestään se, että vuoden viimeistä neljännestä varten on luvattu vain vähän kansainvälistä rahoitustukea.[6]

Eurooppa-neuvoston 23.–24. kesäkuuta esittämän pyynnön ja Ukrainan lyhyen aikavälin rahoitustarpeiden kiireellisyyden vuoksi Euroopan komissio esitti ensimmäisen ehdotuksen enintään miljardin euron poikkeuksellisesta makrotaloudellisesta rahoitusavusta, joka suoritettiin kokonaisuudessaan kahdessa osaerässä 1. ja 2. elokuuta 2022. Tämän poikkeuksellisen tukipaketin toteuttamisen nopeuttamiseksi Euroopan komissio esittää tämän ehdotuksen Ukrainalle myönnettävästä uudesta poikkeuksellisesta 5 miljardin euron lainamuotoisesta makrotaloudellisesta rahoitusavusta. Loput enintään 3 miljardia euroa ilmoitetusta poikkeuksellisesta makrotaloudellisesta rahoitusavusta, joka on kokonaisuudessaan enintään 9 miljardia euroa, myönnetään mahdollisimman pian.

Suoran tuen lisäksi Euroopan komissio sopi heinäkuussa 2022 ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluvien 1,59 miljardin euron suorittamattomien lainojen käyttötarkoituksen muuttamisesta. EIP:n on määrä suorittaa tästä summasta 1,05 miljardia euroa Ukrainan viranomaisille myönnettävänä tukena vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä, ja 536 miljoonaa euroa lisää suoritetaan myöhemmässä vaiheessa EIP:n lainoina valittujen hankkeiden uudelleenkäynnistämiseen. Tämä täydentää niitä 668:aa miljoonaa euroa, joiden käyttötarkoituksen muuttamisesta komissio ja EIP sopivat jo maaliskuussa 2022 ja jotka suoritettiin kuukauden kuluessa Venäjän hyökkäyssodan alkamisesta.

Makrotaloudellisen rahoitusavun lainat ja käyttötarkoitukseltaan muutetut ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluvat lainat täydentävät monia muita EU:n myöntämän tuen muotoja, erityisesti humanitaarista sekä kehitys- ja puolustusapua, kaikkien Ukrainan vientiin sovellettavien tuontitullien poistamista vuodeksi ja muita solidaarisuusaloitteita, joita on tehty esimerkiksi kuljetusten pullonkaulojen poistamiseksi, jotta erityisesti viljan vienti voitaisiin varmistaa.[7]

Lisäksi tämä kattava EU:n tukikokonaisuus on osa kahdenvälisten avunantajien ja rahoituslaitosten poikkeuksellisia kansainvälisiä toimia, joilla on tarkoitus tukea Ukrainaa tässä kriittisessä tilanteessa ja myös pidemmän aikavälin jälleenrakentamisessa.

Koska Ukrainan vastuisiin liittyy kohonnut riski, tässä ehdotuksessa selvennetään talousarviovaroja, jotka tarvitaan 5 miljardin euron poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun lisälainojen ja käyttötarkoitukseltaan muutettujen ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluvien lainojen tueksi.

- Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

(1) Makrotaloudellisen rahoitusavun poikkeuksellisuus

Kun otetaan huomioon Venäjän Ukrainaa vastaan käymään hyökkäyssotaan liittyvät ennennäkemättömät olosuhteet, tämä poikkeuksellinen makrotaloudellinen rahoitusapu eroaa tavanomaisesta makrotaloudellisesta rahoitusavusta, koska se tarjoaa enemmän joustavuutta monessa suhteessa. Tuen edullista luonnetta vahvistaa se, että lainojen keskimääräinen

[6] Ukrainan valtiovarainministeriö odottaa yhdessä IMF:n kanssa, että budjettitukea saadaan neljännellä vuosineljänneksellä riittävästi varmistetuilla avunantajien antamilla sitoumuksilla hieman yli 2 miljardin dollarin edestä.

[7] Sivustolla https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-assistance-ukraine_fi esitetään yleiskatsaus EU:n tehostetuista toimista.

maturiteetti on jopa 25 vuotta ja että EU:n talousarviolla voidaan kattaa korot ja hallinnolliset maksut. Lisäksi nykytilanteessa, tavanomaisesta makrotaloudellisesta rahoitusavusta poiketen, ehdotettu enintään 5 miljardin euron poikkeuksellinen makrotaloudellinen rahoitusapu ei liity virallisesti mihinkään IMF:n ohjelmaan.

Yhteisymmärryspöytäkirjassa, josta on määrä sopia Ukrainan viranomaisten kanssa, esitetään lainaerien maksamiseen liittyvät yksityiskohdat. Niiden politiikkaa koskevien ehtojen lisäksi, joihin Ukrainalle myönnettävän poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun toisen osan mukaiset suoritukset liitetään, yhteisymmärryspöytäkirjassa edellytetään myös poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun ensimmäisen osan yhteydessä käyttöön otettujen raportointijärjestelmien käyttöä. Valituilla politiikkaa koskevilla ehdoilla, joihin rahoitusavun suorittaminen liitetään, on merkitystä kaikkein kriittisimpien kysymysten kannalta ja ne ovat oikeassa suhteessa siihen, mitä tällä hetkellä on mahdollista saavuttaa Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan yhteydessä. Tulevassa yhteisymmärryspöytäkirjassa korostettaisiin avoimuuden ja vastuuvelvollisuuden lisäämistä talousarviovarojen käytössä (mukaan lukien tämän avun puitteissa saadut varat) raportointijärjestelmän kautta. Siihen voisi sisältyä myös tarvearviointeja, erityisesti mitä tulee kriittiseen infrastruktuuriin, kuten teihin, rautateihin, sairaaloihin, kouluihin ja asuinrakennuksiin. Sen jälkeen voitaisiin tarvittaessa harkita myös politiikkatoimia, joita ei ole saatu päätökseen ylivoimaisen esteen vuoksi. Näihin toimiin on myönnetty 1,2 miljardin euron makrotaloudellinen hätäapu, joka suoritettiin maalis- ja toukokuussa 2022. Toimilla oli tarkoitus parantaa maan hallinnon ja oikeusvaltion sekä energia-alan häiriönsietokykyä ja vakautta.[8]

(2) Talousarvioon ja riskinhallintaan liittyvät näkökohdat

Tässä poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun lainapaketissa on otettava huomioon Ukrainaan liittyvien EU:n vastuiden koko ja kohonnut riskiprofiili sekä EU:n talousarvioon vallitsevassa taloussuhdanteessa kohdistuvat erityiset rajoitteet. On kuitenkin myös kaavailtu, että lainat myönnetään erittäin edullisin ehdoin (keskimääräinen maturiteetti jopa 25 vuotta) samalla kun Ukrainan valtiolle tarjotaan lyhyen aikavälin helpotusta luopumalla koronmaksuvaatimuksesta ainakin nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen ajaksi. Näistä eri näkökohdista johtuen tässä ehdotuksessa huomioidaan seuraavat seikat:

a. Suurempi tappionkattamiskyky, joka on oikeassa suhteessa kasvaneeseen luottoriskiin

Samoin kuin äskettäin annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä[9], jolla hyväksyttiin lainoina myönnettävä enintään miljardin euron poikkeuksellinen makrotaloudellinen rahoitusapu, tähän ehdotettuun Ukrainalle myönnettävään lainapakettiin liittyy nykytilanteessa tavanomaisiin makrotaloudellisiin lainoihin verrattuna suurempi riski siitä, että lainoja ei makseta takaisin. Maksutasekriisin koettelemiin maihin yleensä sovellettava 9 prosentin rahoitusaste ei ole Venäjän hyökkäyssodasta johtuvassa nykytilanteessa riittävä. Kun otetaan huomioon Ukrainaa koettelevat haasteet ja tappioiden todennäköisyys, tässä ehdotuksessa esitetään, että EU:n talousarvion suojaamiseksi tulevia

[8] Vaikka sotaolosuhteet ovat haitanneet hätäapuun liittyvien politiikkaa koskevien ehtojen täyttämistä, Ukrainan viranomaiset ovat kuitenkin edistyneet makrotaloudelliseen hätäapuun liittyvien politiikkaa koskevien ehtojen täytäntöönpanossa esimerkiksi nimittämällä korruptiontorjunnan erityissyyttäjänvirastoon uuden johtajan 28. heinäkuuta.

[9] Päätös (EU) 2022/1201.

ennakoimattomia menoja varten tarvitaan 70 prosentin peitto. Tämä korkea rahoitusaste katsotaan tällä hetkellä tarpeelliseksi, jotta voidaan hallita moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti riskiä, joka tästä Ukrainalle myönnettävästä poikkeuksellisesta makrotaloudellisesta lisärahoitusavusta aiheutuu.

Tämän perusteella 70 prosentin peittoaste on maltillista ja varovaista riskinvähentämispolitiikkaa, jota tarvitaan sijoittajien vakuuttamiseksi siitä, että EU:n joukkolainoihin, joilla Ukrainalle myönnetyt poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun lainat rahoitetaan, sijoitetut määrät maksetaan takaisin kokonaisuudessaan ja ajallaan.

b. Tarve vahvistaa tarvittava vakuus jäsenvaltioiden takausten avulla

Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineeseen (Globaali Eurooppa) kuuluva ulkosuhdetoimien takuujärjestely on suunniteltu takaamaan makrotaloudellista rahoitusapua yhteensä noin 11 miljardin euron arvosta. Rahoitusaste on 9 prosenttia, koska makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyviin lainoihin liittyy valtion kantamaa riskiä. Tämän perusteella rahoitussuunnitelmassa on varauksina korvamerkitty miljardi euroa asetuksen (EU) 2021/947 31 artiklan 5 kohdan kolmannessa alakohdassa säädetyistä varoista kolmansille maille myönnettävää makrotaloudellista rahoitusapua varten.

Suurin osa tästä varauksesta on jo korvamerkitty Ukrainalle myönnettäville makrotaloudellisen rahoitusavun lainoille, mukaan lukien 1,2 miljardin euron makrotaloudelliset hätäapulainat, joiden rahoitusaste on 9 prosenttia (108 miljoonaa euroa), ja äskettäin myönnetty poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun laina, jonka määrä on 1 miljardi euroa ja jonka rahoitusaste on 70 prosenttia (700 miljoonaa euroa). Näin ollen jäljellä olevat EU:n talousarviovarat eivät riitä 5 miljardin euron lisälainojen nimellisarvon kattamiseen 70 prosentin varauksella.

Ehdotetut uudet makrotaloudellisen rahoitusavun lainat voidaan siis toteuttaa taloudellisesti vakaalla tavalla ainoastaan, jos jäsenvaltiot ovat halukkaita tarjoamaan tarvittavan lisäpeiton. Ehdotuksessa esitetään, että tämä peitto saavutetaan takauksin siten, että kunkin jäsenvaltion lupaamat määrät lasketaan suhteessa bruttokansantuloon. Näillä takauksilla EU voi tukeutua määriin, joita se tarvitsee joukkovelkakirjojen haltijoille antamiensa takaisinmaksusitoumusten täyttämiseksi, jos ja siinä laajuudessa kuin se on tarpeen Ukrainan mahdollisesta maksulaiminlyönnistä johtuvan yhteisen vararahaston vajeen kattamiseksi. Jäsenvaltioiden ei tarvitsisi järjestää rahamuotoista varausta etukäteen, ja takaukset lankeaisivat maksettaviksi vain siltä osin kuin Ukrainan maksulaiminlyönnit mahdollisesti ylittäisivät yhteisessä vararahastossa käytettävissä olevan korvamerkityn varauksen. Takaukset ovat myös asianmukainen vastaus, kun otetaan huomioon mahdollisten tappioiden epävarma luonne. Kuten edellä todettiin, lainat järjestettäisiin siten, että maksimoidaan Ukrainan mahdollisuudet elpyä riittävästi suorittaakseen takaisinmaksun kokonaisuudessaan.

Jäsenvaltioiden myöntämiä takauksia on käytetty hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisestä tukivälineestä (SURE) annetun asetuksen[10] yhteydessä sen varmistamiseksi, että EU:lla on riittävästi rahoituskapasiteettia kattamaan jäsenvaltioille myönnettävistä lainoista odotettavissa olevat tappiot. Toisin kuin SURE-tukivälineen tapauksessa, jolloin ehtona oli kaikkien takausten voimaantulo, Ukrainan rahoitustarpeiden

[10] Neuvoston asetus (EU) 2020/672, annettu 19 päivänä toukokuuta 2020, eurooppalaisen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisen tukivälineen (SURE) perustamisesta covid-19:n leviämisen seurauksena.

äärimmäisen kiireellisyyden vuoksi poikkeukselliset makrotaloudellisen rahoitusavun lainat voivat tulla Ukrainan saataville jo ennen kuin komission ja jäsenvaltioiden väliset yksittäiset kansalliset takaussopimukset tulevat voimaan, jos jäsenvaltiot ovat vakaasti sitoutuneet siihen, että ne tulevat voimaan mahdollisimman pian.

c. EU:n rahoituksen ja jäsenvaltioiden takausten välisten synergioiden maksimointi

Jotta voidaan hallita optimaalisesti tilanteita, joissa voidaan vaatia EU:n talousarviovarausten ja jäsenvaltioiden takausten maksamista takaisinmaksujen varmistamiseksi EU:n joukkolainoihin sijoittaneille, ehdotetaan, että hiljattain myönnettyä 1 miljardin euron poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun lainaa, joka suoritettiin 1.–2. elokuuta 2022, ja tämän aloitteen mukaisia 5 miljardin euron lisälainoja hallinnoidaan yhdistettynä 6 miljardin euron vastuiden kokonaisuutena. Tätä lähestymistapaa käyttämällä EU:n talousarvio tarjoaa suojan 6 miljardin euron lainapaketin suuririskisimmille 9 prosentille. Tätä vahvistaisivat jäsenvaltioiden takaukset, jotka kattavat 61 prosenttia lainojen arvosta.

Poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun kahden lainaosion yhteishallinnoinnilla tällä tavoin on seuraavat vaikutukset:

- EU:n talousarviovaraukset, jotka on tarkoitus käyttää yksinomaan Ukrainaan liittyvistä uusista vastuista johtuvien 6 miljardin euron mahdollisten vastuiden kattamiseen, ovat 540 miljoonaa euroa. Tämä huomattava määrä (jota kasvatetaan varauksilla käyttötarkoitukseltaan muutettuihin ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluviin lainoihin (ks. jäljempänä)) tarjoaa merkittävän puskurin takaisinmaksutarpeiden hallitsemiseksi siinä tapauksessa, että Ukraina on tilapäisesti tai muutoin kykenemätön täyttämään maksuvelvoitteitaan EU:lle. Tämän kokoinen puskuri voi toimia tehokkaana ensimmäisen tason suojana siinä tapauksessa, että Ukraina ei suorita maksujaan EU:lle, ja se voi viivästyttää tarvetta vaatia jäsenvaltioiden takauksia maksettaviksi. Nämä 540 miljoonan euron varaukset voidaan säilyttää yhteisen vararahaston erityisessä osiossa. Tämä mahdollistaisi 160 miljoonan euron varauksen vapauttamisen niistä 700 miljoonasta eurosta, jotka on jo korvamerkitty poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusapupaketin ensimmäisen osan miljardin euron lainalle.
- Jotta varaus saataisiin vaaditulle 70 prosentin tasolle, jäsenvaltioiden olisi annettava talousarviotakaus lopuille 61 prosentille makrotaloudellisen rahoitusavun lainojen 6 miljardin euron paketista. Jäsenvaltioiden takaamat määrät olisivat yhteensä 3,66 miljardia euroa. Näitä takauksia vaadittaisiin maksettaviksi ainoastaan, jos Ukrainan makrotaloudellista rahoitusapua koskevassa yhteisen vararahaston erityisessä osiossa varatut määrät olisi käytetty loppuun. Jäsenvaltiot sitoutuvat antamaan varoja ehdoitta ja välittömästi vastauksena komission pyyntöön, joka tehdään siinä mahdollisessa tilanteessa, että Ukraina ei täytä maksuvelvoitteitaan. Koska jäsenvaltiot eivät suorita rahamääräistä etukäteisvarausta, jäsenvaltioiden sopimat talousarviotakaukset ovat ehdollisia velkoja. Takaukset ovat toinen suojataso sijoittajille, jotka sijoittavat poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun lainoja rahoittaviin EU:n joukkovelkakirjoihin.

Tämä lähestymistapa edellyttää joitakin vähäisiä muutoksia poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun miljardin euron lainoista annetun päätöksen (EU) 2022/1201[11] tekstiin. Nämä muutokset esitetään tässä ehdotuksessa.

d. Korkokustannusten kattaminen EU:n talousarviosta

EU:n talousarviosta voidaan nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen aikana kattaa heinäkuussa myönnetystä miljardin euron lainasta aiheutuvat korkokustannukset, jos Ukraina sitä pyytää ja jos käytettävissä on talousarviovaroja. Huolehtimalla korkokustannuksista EU tarjoaisi Ukrainalle lisää taloudellista helpotusta ja rajoittaisi ja siirtäisi riskiä siitä, että pääomaa ei makseta takaisin, lainan erääntymishetkeen tai mahdolliseen maksulaiminlyöntiin. Komissio voisi järjestää lainan, jonka maturiteetti on pitkä (keskimääräinen maturiteetti 25 vuotta), jotta Ukraina saisi mahdollisimman paljon aikaa palata kasvu-uralle ja rakentaa talouttaan uudelleen edetessään eurooppalaisella tiellä ja jotta voitaisiin maksimoida mahdollisuudet lainan täysimääräiseen takaisinmaksuun. Strukturoimalla vastuut tällä tavoin Euroopan komissio voi myös pyrkiä lieventämään riskiä siitä, että jäsenvaltioiden takauksia vaaditaan maksettaviksi osittain tai kokonaan. Jotta sama kohtelu voidaan ulottaa koskemaan makrotaloudellisen rahoitusavun 5 miljardin euron lisälainoista aiheutuvia korkokustannuksia, on otettava käyttöön lisävaroja.

e. Korkeamman rahoitusasteen soveltaminen vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä suoritettuihin käyttötarkoitukseltaan muutettuihin ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluviin lainoihin ja vielä suorittamattomiin ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluviin lainoihin

Ukrainan kiireellisten rahoitustarpeiden vuoksi Euroopan komissio päätti heinäkuussa 2022 kohdentaa uudelleen 1,59 miljardia euroa EIP:n ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluviin lainoihin Ukrainalle. EIP suorittaa tästä summasta 1,05 miljardia euroa vuoden 2022 kolmannen neljänneksen aikana. EIP aikoo suorittaa vuosien 2022–23 aikana vielä 536 miljoonaa euroa lainoina valikoitujen investointihankkeiden uudelleen käynnistämisen rahoittamiseksi. Koska kyse on kuitenkin Ukrainan valtion lainoista (tai sen takaamista lainoista), niihin liittyy sama riski kuin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun lainoihin. Ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyviä takauksia koskevien sopimusten nojalla EIP:llä on oikeus vaatia EU:n talousarviosta enintään niitä tappioita vastaava määrä, jotka sille aiheutuvat näistä ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyvän takauksen piiriin kuuluvista lainoista. Sen vuoksi olisi selvennettävä, että näihin vastuisiin olisi sovellettava samaa ennalta varautuvaa lähestymistapaa ja että tarvittavat lisävaraukset olisi sisällytettävä yhteisen vararahaston Ukrainaa koskevaan osioon. Sen vuoksi ehdotuksessa esitetään 70 prosentin rahoitusasteen laajentamista näihin 1,59 miljardin euron lisävastuisiin, jotka johtuvat käyttötarkoitukseltaan muutetuista lainoista. Kaikkiin muihin Ukrainalle myönnettyihin käyttötarkoitukseltaan muutettuihin ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluviin lainoihin sovellettaisiin samaa (säännöllisesti uudelleentarkasteltavaa) rahoitusastetta edellyttäen, että varausta varten on käytettävissä talousarviovaroja.

Ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluvien 1,59 miljardin euron lainojen 70 prosentin varaukset rahoitetaan EU:n talousarviosta, niihin sovelletaan varauksia koskevia

[11] Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/1201, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Ukrainalle (EUVL L 186, 13.7.2022, s. 1).

varainhoitoasetuksen sääntöjä ulkosuhteisiin liittyvien hankkeiden takuurahaston sääntöjen sijasta, ja niitä säilytetään erillisessä yhteisen vararahaston osiossa.

Ehdotetaan, että ellei asiaan liittyviä riskejä koskeva arvio muutu, ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluvien lainojen Ukrainalle suoritettavien lisäerien ehtona on, että saatavilla on talousarviovaroja, joilla voidaan kattaa 70 prosenttia vastuiden nimellisarvosta, ottaen huomioon NDICI – Globaali Eurooppa -välineen painopisteet.

f. Makrotaloudellisen rahoitusavun lainojen ja ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluvien lainojen varausasteen uudelleentarkastelu

Tässä ehdotuksessa esitetty korkea rahoitusaste on perusteltu siksi, että Ukrainaan kohdistuu parhaillaan vakavan aseellisen selkkauksen sotilaallisia, taloudellisia ja yhteiskunnallisia seurauksia. Jos Ukrainan sotilaallinen ja taloudellinen tilanne vakautuu tai paranee, vastaavantasoista varausta ei ehkä enää tarvita. Sen vuoksi tässä ehdotuksessa esitetään rahoitusasteen säännöllistä uudelleentarkastelua (kuuden kuukauden välein) alkaen vuoden 2023 puolivälistä tai tarvittaessa aikaisemmin. Tätä uudelleentarkastelua sovelletaan myös päätöksen (EU) 2022/1201[12] perusteella myönnetyn miljardin euron lainan varauksiin sekä poikkeukselliseen 70 prosentin varaukseen käyttötarkoitukseltaan muutettuja ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluvia 1,59 miljardin euron lainoja varten (ks. jäljempänä). Tämän säännöllisen uudelleentarkastelun lisäksi komissio voisi arvioida rahoitusastetta uudelleen tapauskohtaisesti, erityisesti jos se on perusteltua olosuhteissa tapahtuvan merkittävän muutoksen vuoksi.

(1) Makrotaloudellisen rahoitusavun lainojen toteuttaminen

Komissio järjestää poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun lainojen erien suoritukset kiireellisesti sen jälkeen, kun tämä ehdotus on hyväksytty ja kaikki muodollisuudet on saatu päätökseen. Näitä ovat erityisesti i) kaikkien jäsenvaltioiden yksiselitteinen ja yksimielinen sitoumus tehdä takaussopimukset niin nopeasti kuin niiden kansalliset menettelyt sen sallivat; ja ii) yhteisymmärryspöytäkirjan allekirjoittaminen ja lainasopimuksen voimaantulo.

Ehdotuksen mukaan Euroopan komissio ryhtyy järjestämään lainoja heti tämän päätöksen voimaantulon jälkeen edellyttäen, että kaikki jäsenvaltiot sitoutuvat selkeästi ja yksiselitteisesti myöntämään takaukset niin nopeasti kuin niiden kansalliset menettelyt sen sallivat. Aiemmat kokemukset ovat osoittaneet, että vaikka monet jäsenvaltiot voivat antaa takaukset 2–3 kuukauden kuluessa, kaikkien takausten saamiseen voi mennä 4–5 kuukautta. Tämä olisi ristiriidassa Ukrainalle annettavan tuen kiireellisyyden kanssa. Näin ollen komissio aikoo – tilanteen äärimmäisyyden vuoksi – poikkeuksellisesti järjestää lainoja jo takauksia vielä vastaanottaessaan. Tässä nimenomaisessa tapauksessa EU:n talousarvioon kohdistuva riski on pienempi, koska maksutapahtumia (korkomaksuja) ei eräänny pitkään aikaan. Yksikään maksutapahtuma ei eräänny välivaiheen aikana (4–5 kuukautta), ennen kuin kaikki takaukset on saatu. Siinä teoreettisessa tapauksessa, että tämän välivaiheen aikana tapahtuisi maksulaiminlyöntejä, yhteisen vararahaston tätä tarkoitusta varten tehty varaus (ja tarvittaessa väliaikaiset nostot muista yhteisen vararahaston osioista) voidaan ottaa käyttöön väliaikaisista vajeista selviytymiseksi. Yhteisen vararahaston varausten saatavuus tarkoittaa, että käytettävissä on käteisvaroja, joilla voidaan varmistaa kaikkien EU:n joukkolainoihin

[12] Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/1201, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Ukrainalle (EUVL L 186, 13.7.2022, s. 1).

sijoittaneille maksettavien varojen maksaminen, vaikka kaikki takaukset eivät olisi vielä käytössä.

Sen vuoksi Euroopan komissio ehdottaa, että uudet makrotaloudellisen rahoitusavun lainat toteutettaisiin muutamana eränä mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon ja siihen liittyvän lainasopimuksen viimeistelyn jälkeen. On äärimmäisen tärkeää, että kaikki jäsenvaltiot antavat tarvittavat talousarviotakaukset mahdollisimman pian ja että tämän prosessin nopeaan loppuunsaattamiseen sitoudutaan yhteisesti.

Jotta 18. toukokuuta 2022 annetussa Ukrainan auttamista ja jälleenrakentamista koskevassa tiedonannossa ilmoitettu enintään 9 miljardin euron poikkeuksellinen makrotaloudellinen rahoitusapu saataisiin toteutettua kokonaisuudessaan, Euroopan komissio pyrkii yhdessä EU:n jäsenvaltioiden kanssa luomaan vakaan ja tasapuolisen mekanismin loppujen 3 miljardin euron suorittamiseksi. Kun suunnitelma on valmis, komissio esittää nopeasti ehdotuksen jäljellä olevasta tukimäärästä.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 212 artikla on asianmukainen oikeusperusta unionin kolmansille maille myöntämälle rahoitusavulle. Venäjän provosoimaton ja perusteeton sotilaallinen hyökkäys edellyttää lisärahoitusavun myöntämistä Ukrainalle. Näiden toimenpiteiden rahoituksellisen kestävyyden parantamiseksi on myös tarpeen säätää rahoitusavun perustana olevasta jäsenvaltioiden takausmekanismista. Nykytilanteessa nämä takaukset ovat välttämätön osa rahoitusapua.

• Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

Ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen, koska jäsenvaltiot eivät voi yksin riittävällä tavalla saavuttaa ehdotuksen tavoitteita, jotka liittyvät Ukrainan makrotalouden vakauden palauttamiseen lyhyellä aikavälillä, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin EU:n tasolla. Tärkeimpiä syitä ovat kansallisen tason budjettirajoitteet sekä tarve avunantajien tiiviiseen koordinointiin, jotta avun laajuus ja vaikuttavuus voidaan maksimoida samalla kun rajoitetaan äärimmilleen venytettyihin hallinnollisiin resursseihin liittyvää, nykytilanteesta johtuvaa Ukrainan viranomaisten taakkaa.

• Suhteellisuusperiaate

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, koska siinä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen makrotalouden vakauden ylläpitämistä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi lyhyellä aikavälillä.

Kuten komissio on todennut viranomaisten tekemien arvioiden perusteella ja kuten IMF on vahvistanut[13], ehdotetun poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun määrä, yhdessä jo suoritetun makrotaloudellisen hätäavun kanssa, vastaa enimmillään puolta vuoden 2022 arvioidusta jäljelle jäävästä rahoitusvajeesta. Tämä suhde on makrotaloudellisen rahoitusavun taakanjakoa koskevien vakiokäytäntöjen mukainen (assosioituneen maan enimmäismäärä olisi Ecofin-neuvoston 8. lokakuuta 2002 antamien päätelmien mukaan 60 %) kun otetaan huomioon, että myös muut kahden- ja monenväliset avunantajat ovat luvanneet myöntää Ukrainalle tukea.

[13] Kuten IMF vahvisti Euroopan komission kesäkuussa 2022 vastaanottamassa arviointikirjeessä.

Jäsenvaltioiden takaukset, jotka on määrä vaatia maksettaviksi vain, jos poikkeukselliset olosuhteet sitä edellyttävät, vaikuttavat taloudelliselta kannalta tehokkaimmalta ratkaisulta. Näin vältetään se, että nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen enimmäismääristä olisi löydettävä lisävaroja, ottaen huomioon, että kaikki määrät on kohdennettu kokonaisuudessaan. Samalla vältetään myös se, että jäsenvaltioiden tarvitsisi myöntää lisävaroja etukäteen, mutta samaan aikaan määriä on mahdollista vaatia jälkikäteen, jos tappioita ilmenee.

Jäsenvaltioiden edellytetään asettavan varoja tämän välineen käyttöön ainoastaan päätöksessä vahvistetuissa rajoitetuissa olosuhteissa. Niiden ei tarvitse siirtää käteisvaroja EU:lle välittömästi vaan vasta silloin, jos takauksiin tukeutuvien maksuvaatimusten ehdot täyttyvät. Kun otetaan huomioon, että takaisinmaksut voidaan kattaa ensisijaisesti yhteisen vararahaston varauksin, on todennäköistä, että takauksiin perustuvia maksuvaatimuksia esitetään harvoin jos lainkaan ja ne ovat ennakoitavissa.

- **Toimintatavan valinta**

Hankerahoitus tai tekninen apu ei soveltuisi eikä riittäisi tämän poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun laajempien makrotaloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen. Poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun tärkein lisäarvo verrattuna muihin EU:n välineisiin on se, että sillä voidaan lieventää ulkoisia rahoitusrajoitteita nopeasti ja tarvittavissa määrin. Se auttaa varmistamaan vakaan makrotaloudellisen kehyksen muun muassa edistämällä jatkuvaa ja kestävämpää maksutasetta ja julkisen talouden tilannetta asianmukaisten raportointivaatimusten ja politiikkaa koskevien ehtojen puitteissa. Makrotaloudellisella rahoitusavulla helpotetaan tarkoituksenmukaisen yleisen toimintakehyksen varmistamista, mikä voi lisätä EU:n muista, kapea-alaisemmista rahoitusvälineistä rahoitettavien toimien tuloksellisuutta Ukrainassa. Vaikutus maan velanhoitokykyyn vähenee, kun toimi toteutetaan erittäin edullisin ehdoin asettamalla pidemmät maturiteetit ja kattamalla korkokustannukset avustuksilla. Vaikuttaa perustellulta antaa nopeasti kipeästi kaivattua ja summaltaan merkittävää rahoitustukea makrotaloudellisen rahoitusavun erittäin edullisin ehdoin tarjotun lainajärjestelyn kautta erityisesti, kun otetaan huomioon kansainvälisen yhteisön, mukaan lukien EU:n, rajalliset mahdollisuudet avustusmuotoisen tuen antamiseen.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Aiemman Ukrainalle myönnetyn makrotaloudellisen rahoitusavun jälkiarvioinnit ovat osoittaneet, että rahoitusapu oli yleisesti ottaen erittäin merkityksellistä tavoitteidensa, rahoituspuitteidensa ja politiikkaa koskevien ehtojensa kannalta.

Ne olivat ratkaisevan tärkeitä tuettaessa Ukrainaa maksutaseongelmien ratkaisemisessa ja keskeisten rakenneuudistusten toteuttamisessa maan talouden vakauttamiseksi ja sen ulkoisen rahoitusaseman kestävyyden parantamiseksi. Niiden ansiosta saavutettiin julkisen talouden säästöjä ja taloudellisia hyötyjä, ja ne toimivat myös lisärahoitustuen ja sijoittajien luottamuksen katalysaattorina. Makrotaloudelliseen rahoitusaputoimeen liitetty ehtopaketti täydensi vastaavaa IMF:n ohjelmaa. Ehdoilla luotiin poliittisesti vahvistava vaikutus, joka osaltaan kannusti Ukrainan viranomaisia toteuttamaan ratkaisevan tärkeitä uudistuksia etenkin aloilla, jotka eivät kuulu muiden kansainvälisten avunantajien ohjelmien piiriin.

Makrotaloudellisen rahoitusapuun ja Euratomin lainajärjestelyjen salkkuihin sovellettavia rahoitusasteita tai ulkoisen lainanantovaltuuden talousarviotakuun varauksia ei ole hiljattain tarkasteltu uudelleen. Ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn mukaisen makrotaloudellisen rahoitusavun rahoitusaste vahvistettiin uudelleen 9 prosenttiin, kun asetus (EU) 2021/947 (NDICI-GE-asetus) hyväksyttiin. NDICI-GE-asetuksessa vahvistetaan myös varauksen enimmäismäärä koko ulkosuhdetoimien takuujärjestelylle.[14] Makrotaloudellisen rahoitusavun varauksia aiotaan tarkastella uudelleen vuonna 2024. Vaikka makrotaloudellinen rahoitusapu on luonteeltaan kriisiväline, sodassa olevalle maalle annettavaan lainaan liittyvät riskit ovat paljon laajempia kuin NDICI-GE-välineen hyväksymisen yhteydessä kaavaillut skenaariot. Tähän kiireelliseen tilanteeseen vastaamiseksi on sen vuoksi tarpeen ottaa käyttöön räätälöityjä ratkaisuja, jotka perustuvat käytettävissä oleviin analyyseihin.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Tämä poikkeuksellinen makrotaloudellinen rahoitusapu on erottamaton osa Ukrainalle annettavaa yleistä kansainvälistä tukea. Ehdotusta valmistellessaan komission yksiköt ovat kuulleet IMF:ää, Maailmanpankkia ja muita kahdenvälisiä (myös jäsenvaltioita) ja monenvälisiä avunantajia, joilla on merkittävää makrotaloudellista asiantuntemusta, myös Ukrainan talouden osalta. Komissio on myös ollut säännöllisesti yhteydessä Ukrainan viranomaisiin.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Komission yksiköt ovat perustaneet tämän ehdotuksen Ukrainan rahoitustarpeista ja laajemmasta makrotaloudellisesta tilanteesta tehtyyn huolelliseen analyysiin. Analyysi toteutettiin yhteistyössä IMF:n ja toimivaltaisten kansainvälisten instituutioiden kanssa. Tähän sisältyy säännöllisiä keskusteluja Ukrainan rahoitustarpeita koskevista tuoreimmista ennusteista kansainvälisillä foorumeilla, esimerkiksi G7-ryhmässä.

Komission yksiköiden edustajat ovat myös käyneet keskusteluja sellaisten kansainvälisten rahoituslaitosten riskiosastojen edustajien kanssa, joilla on mittavia vastuita Ukrainassa. Näiden keskustelujen tarkoituksena on ollut ymmärtää, miten kyseiset laitokset huolehtivat Ukrainaan liittyvistä vastuistaan ja hallinnoivat niitä. Näissä keskusteluissa on käynyt ilmi, missä määrin kunkin laitoksen institutionaalinen lähestymistapa riippuu siitä, miten sen tase on alttiina tappioiden vaikutuksille Ukrainan vastuiden osalta. Jotkin laitokset saavat täyden tai osittaisen vastatakauksen vastuunsa varalta tai hyötyvät muista suojatoimista (Ukrainalla IMF:ssä olevat varaukset). EU, joka on rahoittanut makrotaloudellisen rahoitusavun lainoja back-to-back-lainauksena, on ennennäkemättömässä tilanteessa, jossa sen on varmistettava vakaa ja ennakoitavissa oleva maksuvirta joukkolainoihin sijoittaneille vahvistetun ja säännöllisen aikataulun mukaisesti siinä tapauksessa, että lainansaajilta saatavat maksuvirrat katkeavat. Jotta unioni voisi antaa nopeasti lisää poikkeuksellisen suurta makrotaloudellista rahoitusapua yksittäiselle tuensaajalle nykyisissä olosuhteissa ja säilyttää samalla rahoitusmallinsa, unionin on vahvistettava yhteistä vararahastoa jäsenvaltioiden myöntämillä lisätakauksilla, jotka toimisivat perälautajärjestelynä Ukrainan vastuiden suhteen.

Varainhoitoasetuksen mukaisesti komission yksiköt tekevät avun täytäntöönpanon kuluessa operatiivisen arvioinnin selvittääkseen, tarjoavatko ohjelmaan sisältyvän tuen, mukaan lukien

[14] Ulkosuhdetoimien takuujärjestelyllä tuetaan talousarviotakauksilla katettavia EKKR+ -toimia, makrotaloudellista rahoitusapua ja lainoja asetuksen (Euratom) 2021/948 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille kolmansille maille. NDICI-GE-asetuksen 31 artiklan 4 kohdassa vahvistetaan ulkosuhdetoimien takuujärjestelyllä taattavaksi enimmäissummaksi 53 448 800 000 euroa ja varausten enimmäismääräksi 10 000 000 euroa.

makrotaloudellisen rahoitusavun, hallinnoinnin kannalta merkitykselliset Ukrainan hallintomenettelyt ja rahoitusketjut riittävät takeet ottaen huomioon myös Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan poikkeukselliset olosuhteet. Näin voidaan päivittää edellistä arviota, jossa todettiin, että Ukrainan rahoitusketjut ja -menettelyt vaikuttavat perustuvan vakaisiin periaatteisiin ja siksi niiden katsotaan olevan sopivia makrotaloudellisen rahoitusavun tarkoituksiin.

- **Vaikutustenarviointi**

Unionin makrotaloudellinen rahoitusapu on poikkeuksellinen hätäavun väline, jolla pyritään ratkomaan vakavia maksutasevaikeuksia kolmansissa maissa. Yleisesti ottaen makrotaloudellista rahoitusapua koskevat komission ehdotukset perustuvat EU:n naapurialueilla aiemmin toteutettujen toimien jälkiarvioinneista saatuihin kokemuksiin. Tämä poikkeuksellinen makrotaloudellinen rahoitusapu auttaa vastaamaan Ukrainan lyhyen aikavälin rahoitustarpeisiin nykyisissä poikkeusoloissa. Tähän poikkeukselliseen makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvillä raportointivaatimuksilla ja politiikkaa koskevilla ehdoilla pyritään varmistamaan tuen vaikuttavuus, läpinäkyvyys ja vastuullisuus. Tämän poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun olisi perustuttava kuuden makrotaloudellisen ohjelman saavutuksiin vuodesta 2015 lähtien, mukaan lukien viimeisin covid-19-pandemiaan liittyvä sekä vuoden 2022 alun makrotaloudellinen hätäapurahoitus.

Ehdotus ei edellytä vaikutustenarviointia, koska makrotaloudellinen rahoitusapu on ainoa käytettävissä oleva toimintavaihtoehto käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi. Lisätakausten käyttö perustuu lainan takaisinmaksuvelvoitteisiin liittyvien riskien perusteelliseen rahoitusriskiarviointiin.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ehdotus ei liity sääntelyn toimivuuteen ja yksinkertaistamiseen.

- **Perusoikeudet**

Euroopan naapuruuspolitiikan soveltamisalaan kuuluvat maat voivat saada EU:lta makrotaloudellista rahoitusapua. Makrotaloudellisen rahoitusavun edellytyksenä on, että tukikelpoinen maa noudattaa toimivia demokratian mekanismeja – kuten parlamentaarista monipuoluejärjestelmää – sekä oikeusvaltioperiaatetta ja takaa ihmisoikeuksien kunnioittamisen.

Ukrainan viranomaisten uudelleen vahvistama sitoutuminen uudistuksiin ja vahva poliittinen tahto, mistä on osoituksena covid-19-pandemiaa koskevaan Ukrainan makrotaloudelliseen rahoitusapuohjelmaan liitetyn rakennepoliittisen ehdon täyttyminen menestyksekkäästi, keskeisillä osa-alueilla, kuten oikeuslaitos, hyvä hallintotapa, oikeusvaltioperiaate ja korruption torjunta, on selvä positiivinen merkki. Samoin toimet, joita viranomaiset ovat toteuttaneet Ukrainan EU-jäsenyyshakemuksen tueksi, erityisesti yksityiskohtaisen vastauksen antaminen kahteen erittäin kattavaan ja yksityiskohtaiseen kyselyyn, olivat selkeä osoitus viranomaisten halukkuudesta noudattaa Ukrainan Eurooppa-pyrkimyksiä ja toteuttaa ne. Venäjän aloittaman hyökkäyksen jälkeen Ukrainan viranomaiset ovat osoittaneet huomattavaa kestävyyttä ja ovat edelleen sitoutuneet jatkamaan näitä uudistuksia läpinäkyvällä tavalla ja EU:n vaatimuksia noudattaen. Tämän vuoksi makrotaloudellisen rahoitusavun poliittisen ennakkoedellytyksen katsotaan nykyisellään täyttyvän.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Varat tähän 5 miljardin euron suuruiseen poikkeukselliseen makrotaloudelliseen rahoitusapuun Ukrainalle otetaan lainaksi pääomamarkkinoilta ja jälleenlainataan Ukrainalle. Tämä täydentää päätöksellä (EU) 2022/1201 Ukrainalle myönnettyä 1 miljardin euron poikkeuksellista makrotaloudellista rahoitusapua.

Unionin talousarvion suojaamiseksi Ukrainalle myönnettävien kahden poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun lainan, joiden kokonaismäärä on enintään 6 miljardia euroa, rahoitusasteen olisi oltava 70 prosenttia, josta 9 prosenttia olisi rahamääräisesti maksettua varausta ja 61 prosenttia jäsenvaltioiden vaadittaessa maksettavia takauksia. Tarvittava maksettu varaus (ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn 9 prosentin rahoitusasteella), joka on yhteensä 540 miljoonaa euroa, korvamerkitään NDICI-GE:ssä (budjettikohta 14 02 01 70 ”NDICI-GE – Yhteisen vararahaston rahoittaminen”). Mahdollisuudet ottaa käyttöön talousarviovaroja enemmän kuin mainitut 9 prosenttia nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen enimmäismäärien puitteissa tätä lisävarausta varten ovat kuitenkin rajalliset. Jäsenvaltioiden takauksia tarvitaan, jotta Ukrainalle voidaan myöntää lisää makrotaloudellisen rahoitusavun lainoja taloudellisesti vakaalla tavalla ja vaarantamatta vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen täytäntöönpanoa. Tämä on perusteena ehdotukselle, jonka mukaan jäsenvaltiot antaisivat takaukset 61 prosentille ehdotettujen 6 miljardin euron lainojen arvosta.

Kokonaisrahoitukseen siis sovellettaisiin suuririskisimmän osan suojaa 9 prosentin maksetun varauksen (6 miljardista eurosta) muodossa. Sitä täydentäisivät jäsenvaltioiden takaukset, joilla katettaisiin enintään 3,66 miljardin euron vastuut eli 61 prosenttia makrotaloudellisen rahoitusavun 6 miljardin euron lainoista, ja sovellettavan lainsäädännön mukaisesti jäljellä olevat määrät katettaisiin unionin talousarviosta ehdollisena velkana.

Ukrainalle tämän päätöksen nojalla myönnettävä poikkeuksellinen makrotaloudellinen rahoitusapu toteutetaan heti tämän päätöksen tullessa voimaan odottamatta vaadittujen kansallisten takausten saamista.

Koska Ukrainalle on kiireesti järjestettävä lainoja vuoden 2022 aikana, EU järjestää lainat ennen kuin jäsenvaltioiden kaikki takaukset ovat käytössä. Aiemmat kokemukset ovat osoittaneet, että vaikka monet jäsenvaltiot voivat antaa takaukset 2–3 kuukauden kuluessa, kaikkien takausten saamiseen voi mennä 4–5 kuukautta. Ukrainan rahoitustarpeiden äärimmäisen kiireellisyyden vuoksi näin pitkät viivästykset eivät tule kysymykseen. Näin ollen komissio aikoo – tilanteen äärimmäisyyden vuoksi – poikkeuksellisesti järjestää lainoja jo takauksia vielä vastaanottaessaan.

Johtuen tavasta, jolla tämä lainapaketti on laadittu, EU:n joukkolainoihin sijoittavilla ei ole tämän lyhyen välivaiheen aikana riskiä siitä, että EU laiminlöisi maksujaan ennen kuin kaikki takaukset on saatu. Yksikään maksutapahtuma ei eräänny välivaiheen aikana (4–5 kuukautta), ennen kuin kaikki takaukset on saatu. Siinä teoreettisessa tapauksessa, että maksuja laiminlyötäisiin ennen kaikkien takausten saamista, Euroopan komissio voisi hyödyntää makrotaloudellisen rahoitusavun lainoille osoitettuja varauksia ja tarvittaessa muita EU:n yhteisessä vararahastossa pidettäviä varauksia.

Jäsenvaltioiden olisi saatettava takausten voimaantulon edellyttämät kansalliset menettelynsä päätökseen mahdollisimman nopeasti.

Takauksilla katettaisiin määrät, jotka ylittävät jo maksetun rahamääräisen varauksen, joka on 9 prosenttia tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 mukaisesta yhteenlasketusta lainamäärästä ja joka myönnettäisiin monivuotisesta rahoituskehyksestä NDICI-GE-asetuksen 31 artiklan 5 kohdan ja rahoitussuunnitelman mukaisesti. Takauksia vaaditaan maksettaviksi ainoastaan tilanteissa, joissa Ukraina laiminlyö nykyisen päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 mukaisten lainojen maksuja, ja niitä käytetään ensisijaisesti unionin velvoitteiden täyttämiseen ja tarvittaessa yhteisen vararahaston Ukrainaa koskevan osion täydentämiseen. Tällaiset rahoitusosuudet otettaisiin huomioon laskettaessa varainhoitoasetuksen 211 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta rahoitusasteesta johtuvaa rahoitusta, poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 211 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa säädetään.

Jäsenvaltioiden maksettaviksi tulevat määrät olisivat varainhoitoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuja ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja. Näillä maksuosuuksilla jäsenvaltiot rahoittaisivat varausta liittyen makrotaloudelliseen apuun, joka on NDICI-GE-asetuksen mukaisesti taattu ulkoisen avun ohjelma.

Kun otetaan huomioon takauksilla tuetun makrotaloudellisen rahoitusavun poikkeuksellinen luonne, on aiheellista kattaa rahoitusvastuu tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 mukaisesta makrotaloudellisesta rahoitusavusta, erillään muista ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn mukaisista rahoitusvastuista. Yhteisessä vararahastossa tälle makrotaloudelliselle rahoitusavulle varattua rahoitusta on aiheellista käyttää yksinomaan tämän päätöksen mukaisiin rahoitusvastuisiin NDICI-GE-asetuksen 31 artiklan 6 kohdan yleisen säännön soveltamisen sijasta.

Samat riskinäkökohdat pätevät myös ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluviin lainoihin, jotka EIP on suorittanut tai aikoo suorittaa 15. heinäkuuta 2022 jälkeen. Sen vuoksi tässä ehdotuksessa esitetään 70 prosentin rahoitusasteen ulottamista kyseisiin lainoihin, varainhoitoasetuksen varaussääntöjen soveltamista ulkosuhteisiin liittyvien hankkeiden takuurahaston sääntöjen sijasta, sekä sitä, että varaukset olisi pidettävä yhteisen vararahaston erillisessä osiossa.

Lisäksi olisi myönnettävä korkotukea jäljempänä kuvaillulla tavalla. Se olisi katettava NDICI-GE-asetuksen 6 artiklan 2 kohdan a alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesta kokonaismäärästä monivuotisen rahoituskehyksen 2021–2027 aikana. Lainanantoon liittyvistä hallinnollisista kustannuksista luovutaan, eikä niitä näin ollen perittäisi takaisin Ukrainalta. Ne katetaan kulloisistakin hallintomäärärahojen budjettikohdista.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Euroopan unioni myöntää Ukrainalle poikkeuksellista makrotaloudellista rahoitusapua yhteensä 5 miljardia euroa pitkän aikavälin lainoina. Tämä apu, joka on tarkoitus suorittaa useassa erässä, auttaa kattamaan Ukrainan jäljellä olevaa ulkoista rahoitusvajetta vuonna 2022. Ensimmäinen erä maksetaan sen jälkeen, kun tämä ehdotus on hyväksytty ja asiaa koskeva yhteisymmärryspöytäkirja on tullut voimaan, ja heti kun jäsenvaltiot ovat yksimielisesti ilmoittaneet sitoutuvansa kansallisten takausten antamista koskevien kansallisten menettelyjensä nopeaan päätökseensaattamiseen.

Suorituksen ehtona olisi lisäksi yhteisymmärryspöytäkirjassa sovittujen raportointivaatimusten täytäntöönpano. Komissio tekee tiivistä yhteistyötä kansainvälisten

rahoituslaitosten ja kansallisten viranomaisten kanssa seuratakseen asiaan liittyvää kehitystä ja yhteisymmärryspöytäkirjassa sovittujen vaatimusten ja ehtojen soveltamista.

Rahoitusapua hallinnoi komissio. Siihen sovelletaan EU:n varainhoitoasetuksen mukaisia petosten torjuntaa ja muita väärinkäytöksiä koskevia erityissäännöksiä.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Päätöksellä luodaan myös kehys jäsenvaltioiden antamille takauksille, joilla katetaan tappiot, jotka ylittävät yhteiseen vararahastoon jo maksetut varaukset tai vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen rahoitussuunnitelman mukaiset määrärahat.

Päätöksen 1 artiklassa esitetään tämän poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun pääpiirteet.

Päätöksen 2 artiklassa säädetään makrotaloudellisen rahoitusavun suorittamisen edellyttämien politiikkaa koskevien ennakkoedellytysten noudattamisesta.

Päätöksen 3 artiklassa säädetään selkeästi määritellyistä raportointi- ja seurantavaatimuksista sekä politiikkaa koskevista ehdoista, joihin tämä unionin poikkeuksellinen makrotaloudellinen rahoitusapu on määrä yhdistää. Kyseiset vaatimukset ja ehdot vahvistetaan yhteisymmärryspöytäkirjassa.

Päätöksen 4 artiklassa säädetään edellytyksistä, jotka ovat tarpeen tämän poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun suorittamiseksi useassa erässä. Kunkin erän suoritusaikataulu ja edellytykset vahvistetaan yhteisymmärryspöytäkirjassa.

Päätöksen 5 artiklassa esitetään lainanotto- ja lainanantotoimia koskevat säännöt.

Päätöksen 6 artiklassa selitetään korkotuen rahoitus.

Päätöksen 7 artiklassa esitetään raportointivelvoitteet, joita komissiolla on Euroopan parlamentin ja neuvoston suhteen tämän Ukrainalle myönnettävän poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanon aikana.

Päätöksen 8 artiklassa esitetään yksityiskohtaiset tiedot poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanon arvioimisesta.

Päätöksen 9 artiklassa säädetään jäsenvaltioiden kansallisten takausten, joiden kokonaismäärä on 3,66 miljardia euroa, vahvistamisesta.

Päätöksen 10 artiklassa esitetään yksityiskohtaiset tiedot takaussopimuksista, jotka komissio tekee jäsenvaltioiden kanssa.

Päätöksen 11 artiklassa kuvataan varaukset katettua makrotaloudellista rahoitusapua varten.

Päätöksen 12 artiklassa säädetään eräisiin päätöksen N:o 466/2014/EU nojalla Ukrainassa taattuihin rahoitusvastuisiin liittyvien varausten vahvistamisesta.

Päätöksen 13 artiklassa säädetään varausten riittävyyden arvioinnista ja uudelleentarkastelumenettelystä.

Päätöksen 14 artiklassa säädetään yhteisessä vararahastossa pidettäviä varauksia koskevasta kirjanpidosta.

Päätöksen 15 artiklassa säädetään, että komissiota avustaa komitea komiteamenettelyn mukaisesti.

Päätöksen 16 artiklassa säädetään säädösvallan siirron käyttämisestä.

Päätöksen 17 artiklassa esitetään raportointivelvoitteet, joita komissiolla on Euroopan parlamentin ja neuvoston suhteen tämän Ukrainalle myönnettävän poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanon aikana.

Päätöksen 18 artikla sisältää päätökseen (EU) 2022/1201 tehtävät muutokset.

Päätöksen 19 artiklassa selvennetään päätöksen voimaantulopäivä.

2022/0281 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Ukrainalle, yhteisen vararahaston vahvistamisesta jäsenvaltioiden takauksilla ja varauksista eräitä päätöksen N:o 466/2014/EU nojalla taattuja Ukrainaan liittyviä rahoitusvastuita varten sekä päätöksen (EU) 2022/1201 muuttamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 212 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä[15],

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Unionin ja Ukrainan assosiaatiosopimus[16], jäljempänä ’assosiaatiosopimus’, johon sisältyy pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue, tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 2017.

(2) Keväällä 2014 Ukraina alkoi toteuttaa kunnianhimoista uudistusohjelmaa, jonka tarkoituksena on vakauttaa maan taloutta ja parantaa sen kansalaisten toimeentuloa. Sen tärkeimpiä painopisteitä ovat korruptiontorjunta sekä perustuslain, vaalijärjestelmän ja oikeuslaitoksen uudistaminen. Näiden uudistusten toteuttamista tuettiin perättäisillä makrotaloudellisilla rahoitusapuohjelmilla, joiden puitteissa Ukraina on saanut apua yhteensä 6,6 miljardia euroa lainoina. Makrotaloudellisen hätäavun, joka myönnettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen (EU) 2022/313[17] nojalla jännitteiden kasvaessa Venäjän vastaisella rajalla, Ukrainalle myönnettiin 1,2 miljardia euroa rahoitusta lainoina, jotka maksettiin sille kahdessa 600 miljoonan euron erässä maalis- ja toukokuussa 2022. Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen (EU) 2022/1201[18] mukaisella enintään 1 miljardin euron poikkeuksellisella makrotaloudellisella rahoitusavulla tuettiin Ukrainan talousarviota nopeasti ja kiireellisesti, ja tuki maksettiin Ukrainalle kokonaisuudessaan 1 ja 2 päivänä elokuuta 2022. Se oli ensimmäinen osa poikkeuksellisesta makrotaloudellisesta rahoitusavusta, josta komissio ilmoitti 18 päivänä toukokuuta

---

15 Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 16. helmikuuta 2022 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 21. helmikuuta 2022.

16 Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välinen assosiaatiosopimus (EUVL L 161, 29.5.2014, s. 3).

17 Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/313, annettu 24 päivänä helmikuuta 2022, makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Ukrainalle (EUVL L 55, 28.2.2022, s. 4).

18 Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/1201, annettu 24 päivänä helmikuuta 2022, makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Ukrainalle (EUVL L 186, 28.2.2022, s. 1).

2022 antamassaan tiedonannossa ”Ukrainan hätäapu ja jälleenrakennus” ja jonka 23 ja 24 päivänä kesäkuuta 2022 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi. Tämä päätös on toinen vaihe toteutettaessa sitoumusta myöntää Ukrainalle enimmillään 9 miljardia euroa makrotaloudellista rahoitusapua. Se muodostaa perustan 5 miljardin euron lisälainojen myöntämiselle makrotaloudellisena rahoitusapuna erittäin edullisin ehdoin. Sen jälkeen olisi nopeasti hyväksyttävä kolmas, enimmillään 3 miljardin euron rahoitusapupaketti sen jälkeen, kun asianmukaiset säännöt on määritetty.

(3) Venäjän 24 päivänä helmikuuta 2022 aloittama provosoimaton ja perusteeton sotilaallinen hyökkäys Ukrainaan ja sen jälkeen jatkunut sota ovat johtaneet markkinoilta saatavan rahoituksen tyrehtymiseen ja julkisten tulojen jyrkkään laskuun, kun taas humanitaariseen tilanteeseen puuttumiseen ja valtion palvelujen jatkuvuuden ylläpitämiseen osoitetut julkiset menot ovat lisääntyneet huomattavasti. Tässä erittäin epävarmassa ja epävakaassa tilanteessa IMF:n parhaat arviot Ukrainan rahoitustarpeista viittaavat poikkeukselliseen noin 39 miljardin Yhdysvaltain dollarin rahoitusvajeeseen vuonna 2022. Tästä noin puolet voitaisiin kattaa, jos tähän mennessä luvattu kansainvälinen tuki maksettaisiin kokonaisuudessaan. Unionin Ukrainalle myöntämään poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun pakettiin kuuluvan toisen vaiheen pikaisen toteuttamisen katsotaan nykyisissä poikkeusoloissa olevan tarkoituksenmukainen lyhyen aikavälin vastaus maan makrotaloudelliseen vakauteen kohdistuviin huomattaviin riskeihin. Tällä uudella 5 miljardin euron poikkeuksellisella makrotaloudellisella rahoitusavulla tuettaisiin Ukrainan makrotaloudellista vakautta, vahvistettaisiin maan välitöntä selviytymiskykyä ja säilytettäisiin sen elpymiskyky edistäen näin Ukrainan julkisen velan kestävyyttä ja viime kädessä sen kykyä maksaa velka takaisin.

(4) Tällä uudella poikkeuksellisella makrotaloudellisella rahoitusavulla katetaan merkittävästi Ukrainan rahoitustarpeita, jotka Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) ja muut kansainväliset rahoituslaitokset ovat arvioineet ottaen huomioon maan kyvyn rahoittaa itseään omilla varoillaan. Rahoitusavun määrää vahvistettaessa otetaan myös huomioon kahden- ja monenvälisiltä avunantajilta odotetut rahoitusosuudet, tarve varmistaa oikeudenmukainen taakanjako unionin ja muiden avunantajien välillä ja unionin muiden ulkoisten rahoitusvälineiden aiempi käyttäminen Ukrainassa ja unionin yleisen osallistumisen tuottama lisäarvo. Ukrainan viranomaisten sitoutuminen tiiviiseen yhteistyöhön IMF:n kanssa lyhyen aikavälin hätätoimenpiteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa ja niiden aikomus työskennellä IMF:n kanssa asianmukaisen talousohjelman laatimiseksi, kun olosuhteet sen sallivat, olisi otettava huomioon. Tällaista ohjelmaa pyydettiin virallisesti elokuussa 2022. Unionin poikkeuksellisella makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi pyrittävä säilyttämään makrotaloudellinen vakaus ja kriisinsietokyky Venäjän hyökkäyssodan olosuhteissa. Komission olisi varmistettava, että unionin poikkeuksellinen makrotaloudellinen rahoitusapu on oikeudellisesti ja sisällöltään ulkoisen toiminnan eri alojen ja muiden asiaankuuluvien unionin politiikkojen tavoitteiden yhteydessä toteutettujen toimenpiteiden keskeisten periaatteiden ja tavoitteiden mukainen.

(5) Unionin poikkeuksellisella makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi tuettava unionin Ukrainaan soveltamaa ulkopolitiikkaa. Komission yksiköiden ja Euroopan ulkosuhdehallinnon olisi työskenneltävä tiiviisti yhdessä koko makrotaloudellisen rahoitusapuoperaation keston ajan unionin ulkopolitiikan yhteensovittamiseksi ja sen johdonmukaisuuden varmistamiseksi.

(6) Unionin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun ennakkoedellytyksenä olisi oltava, että Ukrainassa noudatetaan toimivia demokraattisia mekanismeja – kuten

parlamentaarista monipuoluejärjestelmää – sekä oikeusvaltioperiaatetta ja taataan ihmisoikeuksien kunnioittaminen. Tämänhetkiset olosuhteet, jotka liittyvät Venäjän Ukrainaa vastaan käymään hyökkäyssotaan, eivät saisi vaikuttaa kaventavasti näihin periaatteisiin, vaikka valta on keskitetty toimeenpanovallan käyttäjälle.

(7) Sen varmistamiseksi, että unionin poikkeukselliseen makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvät unionin taloudelliset edut suojataan tehokkaasti, Ukrainan olisi toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä, jotka liittyvät petosten, korruption ja muiden kyseiseen rahoitusapuun mahdollisesti liittyvien sääntöjenvastaisuuksien estämiseen ja torjumiseen. Lisäksi olisi säädettävä, että komissio huolehtii tarkastuksista, tilintarkastustuomioistuin suorittaa tilintarkastuksia ja Euroopan syyttäjänvirasto käyttää toimivaltaansa.

(8) Unionin poikkeukselliseen makrotaloudelliseen rahoitusapuun olisi liitettävä raportointivaatimuksia ja politiikkaa koskevia ehtoja, jotka vahvistetaan yhteisymmärryspöytäkirjassa. Tiukoilla raportointivaatimuksilla pyritään, nykyisissä olosuhteissa, joissa Venäjä käy hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan, varmistamaan varojen käytön tehokkuus, läpinäkyvyys ja tilintekovelvollisuus. Politiikkaa koskevilla ehdoilla pyritään vahvistamaan maan välitöntä selviytymiskykyä ja sen pitkän aikavälin velkakestävyyttä ja vähentämään siten riskejä, jotka liittyvät sen jäljellä olevien ja tulevien velkojen takaisinmaksuun.

(9) Jotta voidaan varmistaa tämän päätöksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011[19] mukaisesti.

(10) Tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 nojalla myönnettyjen lainojen keskimääräisen maturiteetin olisi oltava enintään 25 vuotta.

(11) Koska tämän päätöksen nojalla ja päätöksen (EU) 2022/1201 nojalla myönnettävistä lainoista aiheutuu EU:n talousarvioon samanlaiset riskit ja niillä olisi oltava sama enintään 25 vuoden keskimääräinen maturiteetti, Ukrainalle tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 nojalla myönnettävän makrotaloudellisen rahoitusavun kokonaismäärä, joka on 6 miljardia euroa, olisi katettava yhteisellä rahoitus- ja talousarviovaikutusten hallintamenetelmällä. Erityisesti olisi säädettävä samantasoisesta rahoituksesta riittävän suojan luomiseksi sen varalta, että Ukraina ei maksaisi osaa tai mitään lainoista takaisin aikataulun mukaisesti. EU:n talousarviosta näitä kahta poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun lainakokonaisuutta varten osoitettavia varoja olisi hallinnoitava yhtenä kokonaisuutena. Tämä parantaa EU:n talousarvion häiriönsietokykyä ja joustavuutta mahdollisten maksulaiminlyöntien yhteydessä. Päätöksen (EU) 2022/1201 7 artiklan 2 kohta olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti.

(12) Tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 nojalla myönnettävä poikkeuksellinen makrotaloudellinen rahoitusapu muodostaa unionille rahoitusvastuun ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn kokonaismäärän puitteissa. Ukrainalle myönnettävien poikkeuksellisten makrotaloudellisen rahoitusavun lainojen kokonaismäärän, joka on enimmillään 6 miljardia euroa, olisi kuuluttava ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn puitteissa makrotaloudellisen rahoitusavun

[19] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

lainoihin käytettävissä olevan 9 prosentin maksetun varauksen piiriin. Varauksen 540 miljoonan euron kokonaismäärä olisi rahoitettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/947[20] nojalla makrotaloudelliseen rahoitusapuun osoitetuista määrärahoista. Tämä määrä olisi sidottava ja maksettava vuosien 2021–2027 monivuotiseen rahoituskehykseen sisältyvään yhteiseen vararahastoon.

(13) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046, jäljempänä ’varainhoitoasetus,’ 210 artiklan 3 kohdan mukaisesti talousarviotakuista tai rahoitusavusta aiheutuvat talousarviosta katettavat ehdolliset velat on arvioitava kestäviksi, jos niiden ennakoitu monivuotinen kehitys noudattaa rajoituksia, jotka asetetaan SEUT 312 artiklan 2 kohdan mukaisessa monivuotisen rahoituskehyksen vahvistavassa neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) 2020/2093[21], ja neuvoston päätöksen 2014/335/EU, Euratom[22] 3 artiklan 1 kohdassa esitettyä vuotuisten maksumäärärahojen enimmäismäärää. Jotta unioni voisi antaa Ukrainalle makrotaloudellisena rahoitusapuna merkittävää tukea ennennäkemättömän suuria määriä taloudellisesti turvallisella tavalla ja säilyttää samalla korkean luottokelpoisuutensa ja sitä kautta kapasiteettinsa tarjota vaikuttavaa rahoitusta niin sisä- kuin ulkopolitiikkansa puitteissa, on olennaisen tärkeää suojata asianmukaisesti unionin talousarviota näiden ehdollisten velkojen toteutumiselta ja varmistaa, että ne ovat taloudellisesti kestäviä varainhoitoasetuksen 210 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

(14) Moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti yhteistä vararahastoa olisi vahvistettava oikeassa suhteessa riskeihin, jotka aiheutuvat tähän yksittäiselle edunsaajalle annettavaan ennennäkemättömän suureen makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvistä ehdollisista veloista. Ilman tällaista vahvistamista unionin talousarviosta ei pystyttäisi taloudellisesti turvalliselta pohjalta tarjoamaan tätä ennennäkemättömän suurta apua, jota sotaan liittyvät Ukrainan tarpeet edellyttävät. Ukrainalle myönnetyillä enimmillään 6 miljardin euron poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun lainoilla olisi oltava unionin talousarvion suojaamiseksi 70 prosentin rahoitusaste, joka muodostuu maksetuista varauksista (9 prosenttia) ja jäsenvaltioiden takauksista, joilla katetaan tappioita enintään 61 prosenttia lainojen arvosta.

(15) Asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093 mukaisiin varoihin kohdistuu suuria paineita, kun otetaan huomioon unionin varojenkäytön painopisteet kokonaisuudessaan. Siksi on asianmukaista etsiä lisävaroihin vaihtoehtoista ratkaisua, joka ei vaikuta vuosien 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehyksessä säädettyihin sääntömääräisiin menoihin.

(16) Jäsenvaltioiden takausten muodossa antamat osuudet on määritetty asianmukaiseksi välineeksi tarjota suojaa maksetun varauksen lisäksi. Takausten antaminen olisi jäsenvaltioille vapaaehtoista, ja ne olisivat asianmukainen varautumisjärjestely, jolla tuettaisiin unionin talousarviota, jos yhteisen vararahaston varat tämän päätöksen ja

---

[20] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/947, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2021, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta (EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1).

[21] Neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2093, annettu 17 päivänä joulukuuta 2020, vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 11).

[22] 2014/335/EU, Euratom: Neuvoston päätös, annettu 26 päivänä toukokuuta 2014 , Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä (EUVL L 168, 7.6.2014, s. 105).

päätöksen (EU) 2022/1201 osalta hupenisivat. Näiden takausten muodossa annetut rahoitusosuudet olisi sisällytettävä hyväksytyn rahoitusvastuun määrään poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 211 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään. Määrät olisi otettava huomioon varainhoitoasetuksen 211 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta rahoitusasteesta johtuvan varauksen laskennassa poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 211 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa säädetään.

(17) Jäsenvaltioiden antamien takausten olisi katettava tämän päätöksen nojalla myönnettävä poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun laina ja päätöksen (EU) 2022/1201 nojalla myönnetty 1 miljardin euron poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun laina. Takausten olisi oltava peruuttamattomia, ehdottomia ja vaadittaessa maksettavia (on demand). Takauksilla olisi varmistettava unionin kyky maksaa takaisin pääomamarkkinoilta tai rahoituslaitoksilta lainatut varat. Niihin olisi turvauduttava ainoastaan käytettävissä olevien varausten riittävyyteen liittyvien tiukkojen ehtojen täyttyessä, jos unioni ei saa Ukrainalta takaisinmaksua tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 nojalla myönnetyistä makrotaloudellisen rahoitusavun lainoista ajoissa täyttääkseen joukkolainoista johtuvat taloudelliset velvoitteensa tai jos tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 nojalla myönnettyjen lainojen maksuaikataulua muutetaan. Jäsenvaltioiden takauksista olisi vaadittava maksamaan määrä, joka vastaa Ukrainalle tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 nojalla myönnetystä rahoitusavusta aiheutuneita tappioita, ja yhteistä vararahastoa olisi täydennettävä vaadittuun maksetun varauksen tasoon asti jäsenvaltioiden takauksista. Jäsenvaltioiden takauksiin olisi kohdistettava maksuvaatimuksia vasta sen jälkeen, kun makrotaloudelliseen rahoitusapuun tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 nojalla kohdistettu alkuperäinen varaus on käytetty tai on määrä käyttää loppuun. Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 211 artiklan 4 kohdan c alakohdassa säädetään, Ukrainalle tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 nojalla myönnettyä rahoitusapua koskevien lainasopimusten nojalla takaisin perityt määrät olisi maksettava takaisin jäsenvaltioille, jotka ovat täyttäneet takaukseen perustuvat maksuvaatimukset.

(18) Jos Ukrainalle tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 nojalla myönnettävään makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvistä joukkolainoista johtuvia unionin rahoitusvastuita katettaisiin väliaikaisesti unionin muiden rahoitusvastuiden kattamiseksi yhteiseen vararahastoon tehdyistä varauksista, jäsenvaltioiden takauksia voitaisiin vaatia maksettavaksi näitä rahoitusvastuita varten osoitettujen varausten täydentämiseen.

(19) Kun otetaan huomioon takauksilla tuetun makrotaloudellisen rahoitusavun poikkeuksellinen luonne, varauksia, jotka on tehty tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 nojalla myönnetystä makrotaloudellisesta rahoitusavusta johtuvia rahoitusvastuita varten ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU[23] nojalla taattuihin lainoihin liittyviä 15 päivän heinäkuuta 2022 jälkeen vapautettavia eriä varten, on aiheellista hallinnoida erillään muista ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn ja ulkosuhdetoimien takuurahaston piiriin kuuluvista rahoitusvastuista. Sen vuoksi ehdotetaan, että yhteisessä vararahastossa tehtyä varausta käytetään yksinomaan tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 soveltamisalaan kuuluvasta makrotaloudellisesta rahoitusavusta aiheutuviin rahoitusvastuisiin sen

[23] Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 466/2014/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, EU:n takuun myöntämisestä Euroopan investointipankille unionin ulkopuolella toteutettavia investointihankkeita tukevista rahoitustoimista mahdollisesti aiheutuvien tappioiden varalta (EUVL L 135, 8.5.2014, s. 1).

sijaan, että sovellettaisiin NDICI-GE-asetuksen[24] 31 artiklan 6 kohdan yleistä sääntöä. Lisäksi ehdotetaan, että yhteisessä vararahastossa päätöksen N:o 466/2014/EU nojalla taattuja, 15 päivän heinäkuuta 2022 jälkeen vapautettuja lainaeriä varten tehtyä varausta käytetään yksinomaan kyseisistä lainoista johtuviin rahoitusvastuisiin ja että varaukseen sovelletaan varainhoitoasetuksen sääntöjä sen sijaan, että sovellettaisiin NDICI-GE-asetuksen 31 artiklan 8 kohdan yleistä sääntöä. Lisäksi tätä makrotaloudellista rahoitusapua varten tehty varaus olisi jätettävä efektiivisen rahoitusasteen soveltamisalan ulkopuolelle poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 213 artiklassa säädetään.

(20) Sen suhteellisen osuuden, jolla kukin jäsenvaltio osallistuu takauksen kokonaismäärään (jakoperuste) olisi vastattava jäsenvaltioiden suhteellista osuutta unionin bruttokansantulosta. Takaukseen perustuvat maksuvaatimukset olisi esitettävä määräsuhteessa jakoperusteen mukaisesti.

(21) Jäsenvaltioiden olisi saatettava takausten voimaantulon edellyttämät kansalliset menettelynsä päätökseen mahdollisimman nopeasti. Kun otetaan huomioon tilanteen kiireellisyys, näiden menettelyjen saattaminen päätökseen ei saisi viivästyttää Ukrainan kiireellisesti tarvitseman poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun maksamista tämän päätöksen nojalla. Tämän päätöksen mukaiset makrotaloudellisen rahoitusavun lisälainat järjestetään nopeasti, kun tämä päätös on tullut voimaan, yhteisymmärryspöytäkirja hyväksytty ja lainasopimus allekirjoitettu.

(22) Kun otetaan huomioon Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama Ukrainan vaikea tilanne ja maan tukeminen pitkän aikavälin vakausurallaan, on aiheellista poiketa varainhoitoasetuksen 220 artiklan 5 kohdan e alakohdasta ja antaa unionille mahdollisuus kattaa korkokustannukset ja luopua Ukrainalle muuten koituvista hallinnollisista kustannuksista. Korkotuki olisi myönnettävä varainhoitoasetuksen 220 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna välineenä, jolla katsotaan voitavan varmistaa tuen vaikuttavuus, ja se olisi rahoitettava unionin talousarviosta ainakin nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen voimassaoloajan. Se olisi vuosina 2021–2027 katettava asetuksen (EU) 2021/947 6 artiklan 2 kohdan a alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetusta kokonaismäärästä.

(23) Ukraina voisi pyytää korkotukea ja hallintokulujen kattamista kunkin vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Jotta pääoman takaisinmaksussa olisi joustovaraa, olisi varainhoitoasetuksen 220 artiklan 2 kohdasta poiketen oltava myös mahdollista jälleenrahoittaa lainaan liittyvät unionin lukuun otetut lainat.

(24) Ukrainan kiireellisten rahoitustarpeiden vuoksi Euroopan komissio hyväksyi heinäkuussa 2022 EIP:n Ukrainalle vuosien 2014–2020 ulkoisen lainanantovaltuuden puitteissa myöntämien 1,59 miljardin euron lainojen käyttötarkoituksen muuttamisen ja vapauttamisen. Koska kyse on kuitenkin lainoista Ukrainan valtiolle tai valtion omistamille yhteisöille, niihin liittyy EU:n talousarvion kannalta samantasoinen riski kuin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun lainoihin. EU:n talousarviossa olisi näin ollen sovellettava näihin vastuisiin samaa ennalta varautuvaa lähestymistapaa kuin uusiin makrotaloudellisen rahoitusavun lainoihin. Sen vuoksi ulkoisen lainanantovaltuuden puitteissa myönnettyihin käyttötarkoitukseltaan

[24] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/947, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2021, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta (EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1).

muutettuihin 1,59 miljardin euron lainoihin sekä muihin ulkoisen lainanantovaltuuden puitteissa Ukrainalle maksettaviin lainoihin sovelletaan tässä päätöksessä 70 prosentin rahoitusastetta. Kyseistä rahoitusastetta olisi sovellettava asetuksen (EU) 2021/947 31 artiklan 8 kohdan kolmannesta virkkeestä johtuvan rahoitusasteen sijasta. Ulkoisen lainanantovaltuuden puitteissa Ukrainalle maksettavien 1,59 miljardin euron lainojen 70 prosentin rahoitusaste rahoitetaan EU:n talousarviosta.

(25) Kunkin makrotaloudellisen rahoitusavun piiriin kuuluvan ja ulkoisen lainanantovaltuuden puitteissa myönnetyn lainan rahoitusta olisi tarkasteltava säännöllisesti uudelleen kuuden kuukauden välein alkaen vuoden 2023 puolivälistä tai tarvittaessa aikaisemmin. Uudelleentarkastelussa olisi erityisesti arvioitava, onko Ukrainan tilanne kehittynyt niin, että rahoitusasteen korottaminen tai alentaminen olisi aiheellista. Komissio voisi arvioida rahoitusastetta uudelleen tapauskohtaisesti, erityisesti jos se on perusteltua merkittävän asiaan vaikuttavan tapahtuman vuoksi. Sen varmistamiseksi, että rahoitusaste pysyy riittävänä taloudellisiin riskeihin nähden, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat rahoitusastetta, kun sitä on aiheellista korottaa tai alentaa. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

(26) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän päätöksen tavoitetta eli antaa poikkeuksellista makrotaloudellista rahoitusapua Ukrainalle erityisesti sen talouden häiriönsietokyvyn ja vakauden tukemiseksi, vaan se voidaan ehdotetun toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 5 artiklan 3 kohdassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitun artiklan 4 kohdassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä päätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen asetetun tavoitteen saavuttamiseksi.

(27) Venäjän provosoimaton ja perusteeton sotilaallinen hyökkäys on aiheuttanut poikkeukselliset olosuhteet, jotka tekevät asiasta kiireellisen. Sen vuoksi olisi poikettava Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimukseen liitetyssä, kansallisten parlamenttien asemasta Euroopan unionissa tehdyssä pöytäkirjassa N:o 1 olevassa 4 artiklassa tarkoitetusta kahdeksan viikon määräajasta.

(28) Ukrainan kiireellinen tilanne huomioon ottaen tämän päätöksen olisi tultava voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

I luku
Poikkeuksellinen makrotaloudellinen rahoitusapu

1 artikla

Unionin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun asettaminen saataville

1. Unioni asettaa Ukrainan saataville poikkeuksellista makrotaloudellista rahoitusapua enintään 5 000 000 000 euroa, jäljempänä ’unionin poikkeuksellinen makrotaloudellinen rahoitusapu’, tukeakseen Ukrainan makrotalouden vakautta. Unionin makrotaloudellinen rahoitusapu myönnetään Ukrainalle lainoina. Rahoitusavulla katetaan Ukrainan rahoitusvajetta, joka on todettu yhteistyössä kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa.

2. Unionin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun rahoittamiseksi komissiolle annetaan valtuudet lainata tarvittavat varat unionin lukuun pääomamarkkinoilta tai rahoituslaitoksilta ja lainata ne edelleen Ukrainalle. Edellä olevan 1 kohdan ja päätöksen (EU) 2022/1201 nojalla myönnettyjen lainojen keskimääräinen maturiteetti on enintään 25 vuotta.

3. Unionin poikkeuksellinen makrotaloudellinen rahoitusapu on saatavilla 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun yhteisymmärryspöytäkirjan voimaantulon jälkeisestä päivästä alkaen yhteisymmärryspöytäkirjassa määritellyn ajan, vaikka tämän asetuksen II luvun 1 jaksossa säädettyjä takauksia ei olisi vielä annettu.

4. Jos Ukrainan rahoitustarpeet vähenevät alkuperäisiin arvioihin nähden olennaisesti unionin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun maksukaudella, komissio vähentää avun määrää taikka keskeyttää tai peruuttaa avun.

2 artikla

Makrotaloudellisen rahoitusavun edellytys

1. Unionin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun edellytyksenä on, että Ukraina noudattaa toimivia demokratian mekanismeja, parlamentaarinen monipuoluejärjestelmä mukaan lukien, ja noudattaa oikeusvaltioperiaatetta sekä takaa ihmisoikeuksien kunnioittamisen.

2. Komissio seuraa 1 kohdassa säädetyn edellytyksen täyttymistä unionin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun koko elinkaaren ajan, erityisesti ennen lainaerien suorittamista, ottaen huomioon myös paikan päällä vallitsevat olosuhteet ja sotatilalain soveltamisen seuraukset.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohtaa sovelletaan neuvoston päätöksen 2010/427/EU[25] mukaisesti.

3 artikla

Yhteisymmärryspöytäkirja

[25] Neuvoston päätös 2010/427/EU, annettu 26 päivänä heinäkuuta 2010, Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiosta ja toiminnasta (EUVL L 201, 3.8.2010, s. 30).

1. Komissio sopii Ukrainan kanssa unionin poikkeukselliseen makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvistä politiikkaa koskevista ehdoista. Politiikkaa koskevat ehdot hyväksytään 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Kyseiset politiikkaa koskevat ehdot vahvistetaan yhteisymmärryspöytäkirjassa.

2. Tämän poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun ensimmäisen osan yhteydessä hyväksytyt raportointivaatimukset sisällytetään yhteisymmärryspöytäkirjaan, ja niillä varmistetaan erityisesti, että unionin poikkeuksellista makrotaloudellista rahoitusapua käytetään tehokkaasti, läpinäkyvästi ja tilivelvollisesti.

3. Unionin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun yksityiskohtaiset rahoitusehdot vahvistetaan komission ja Ukrainan välillä tehtävässä lainasopimuksessa.

4. Komissio tarkastaa säännöllisin väliajoin, että yhteisymmärryspöytäkirjassa sovitut raportointivaatimukset täytetään ja että politiikkaa koskevien ehtojen täyttämisessä edistytään. Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle tämän tarkastuksen tuloksista.

4 artikla

Poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun maksaminen

1. Jollei 3 kohdassa tarkoitetuista vaatimuksista muuta johdu, komissio asettaa unionin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun saataville erissä, joista jokainen koostuu lainasta. Komissio päättää kunkin erän suorittamisaikataulusta. Kukin erä voidaan suorittaa kerralla tai useampina osaerinä.

2. Komissio hallinnoi unionin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun maksamista tavalla, joka vastaa komission ja Ukrainan välillä 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa yhteisymmärryspöytäkirjassa saavutettua sopimusta tai yhteisymmärrystä.

3. Komissio tekee päätöksen erien suorittamisesta seuraavien vaatimusten täyttymisestä tekemänsä arvion perusteella:

   a) 2 artiklan 1 kohdassa säädetyn edellytyksen täyttyminen;

   b) yhteisymmärryspöytäkirjassa sovittujen raportointivaatimusten täyttäminen tyydyttävällä tavalla;

   c) toisen ja sitä seuraavien erien osalta: tyydyttävä edistyminen yhteisymmärryspöytäkirjassa sovittujen politiikkaa koskevien ehtojen täytäntöönpanossa.

   Ennen kuin makrotaloudellisen rahoitusavun enimmäismäärä suoritetaan , komissio tarkastaa, että kaikki yhteisymmärryspöytäkirjassa sovitut politiikkaa koskevat ehdot täyttyvät.

4. Jos 3 kohdassa säädetyt vaatimukset eivät täyty, komissio keskeyttää tilapäisesti tai peruuttaa unionin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun suorittamisen. Tällöin sen on ilmoitettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle keskeyttämisen tai peruuttamisen syyt.

5. Unionin poikkeuksellinen makrotaloudellinen rahoitusapu suoritetaan lähtökohtaisesti Ukrainan keskuspankille. Ellei yhteisymmärryspöytäkirjassa toisin sovita ja edellyttäen, että jäljellä oleva julkisen talouden rahoitustarve vahvistetaan,

unionin varat voidaan maksaa Ukrainan valtiovarainministeriölle, joka on viimekätinen avunsaaja.

5 artikla

Lainanotto- ja lainanantotoimet

1. Lainanotto- ja lainanantotoimet toteutetaan varainhoitoasetuksen 220 artiklan mukaisesti.

2. Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 220 artiklan 2 kohdassa säädetään, komissio voi tarvittaessa jälleenrahoittaa lainaan liittyvät unionin lukuun otetut lainat.

6 artikla

Korkotuki

1. Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 220 artiklan 5 kohdan e alakohdassa säädetään, unioni voi tämän päätöksen mukaisen lainan osalta vastata koroista myöntämällä korkotukea sekä kattaa lainanottoon ja lainanantoon liittyviä hallinnollisia kuluja, lukuun ottamatta lainojen ennenaikaiseen takaisinmaksuun liittyviä kustannuksia.

2. Ukraina voi pyytää unionilta korkotukea ja hallintokulujen kattamista kunkin vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

3. Asetuksen (EU) 2021/947 6 artiklan 2 kohdan a alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettuja määrärahoja käytetään korkotukena kattamaan makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvät korkomenot vuosina 2021–2027.

7 artikla

Tietojen antaminen Euroopan parlamentille ja neuvostolle

Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle tietoja unionin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun kehityksestä, mukaan lukien sen maksatukset ja 5 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen toimien kehittyminen, ja toimittaa kyseisille toimielimille asiaan liittyvät asiakirjat ajallaan.

8 artikla

Poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanon arvioiminen

Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanon aikana komissio selvittää operatiivisen arvioinnin avulla, ovatko rahoitusavun kannalta merkitykselliset Ukrainan rahoitusjärjestelyt, hallintomenettelyt sekä sisäiset ja ulkoiset valvontamekanismit toimivia. Tämä operatiivinen arviointi voidaan tehdä yhdessä päätöksessä (EU) 2022/1201 säädetyn arvioinnin kanssa.

II luku
Yhteisen vararahaston vahvistaminen

1 jakso

Jäsenvaltioiden takaukset tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2021/1201 nojalla annettavalle poikkeukselliselle makrotaloudelliselle rahoitusavulle

9 artikla

Jäsenvaltioiden antamat takaukset

1. Jäsenvaltiot voivat täydentää yhteisessä vararahastossa olevia makrotaloudelliseen rahoitusapuun kohdistettuja varauksia myöntämällä yhteensä enintään 3 660 000 000 euron takaukset poikkeukselliselle makrotaloudelliselle rahoitusavulle, jota unioni tämän päätöksen 1 artiklan ja päätöksen (EU) 2022/1201 nojalla myöntää Ukrainalle, jäljempänä ’katettu makrotaloudellinen rahoitusapu’.

2. Jos jäsenvaltiot osallistuvat rahoitukseen, se toteutetaan antamalla komission kanssa tehtävän takaussopimuksen mukaisia peruuttamattomia, ehdottomia ja vaadittaessa maksettavia takauksia 10 artiklan mukaisesti.

3. Asianomaisen jäsenvaltion suhteellinen osuus 1 kohdassa tarkoitetusta määrästä vastaa kyseisen jäsenvaltion suhteellista osuutta unionin yhteenlasketusta bruttokansantulosta, sellaisena kuin se esitetään varainhoitovuodeksi 2022 vahvistetun unionin yleisen talousarvion, sellaisena kuin se hyväksyttiin 24 päivänä marraskuuta 2021, otsakkeen Yleinen tulotaulukko osassa A (Unionin vuotuisen talousarvion rahoittaminen, Johdanto) olevan taulukon 4 sarakkeessa 1.

4. Takaukset tulevat voimaan kunkin jäsenvaltion osalta komission ja kyseisen jäsenvaltion välisen 10 artiklassa tarkoitetun takaussopimuksen voimaantulopäivänä.

10 artikla

Takaussopimukset

Komissio tekee kunkin 9 artiklan nojalla takauksen myöntävän jäsenvaltion kanssa takaussopimuksen. Sopimuksessa vahvistetaan kaikille jäsenvaltioille samat takausta koskevat säännöt, joihin kuuluu erityisesti määräyksiä,

b) joissa jäsenvaltiot velvoitetaan täyttämään katettua makrotaloudellista rahoitusapua koskevat komission maksuvaatimukset sen jälkeen, kun varaukset, jotka yhteisessä vararahastossa on alun perin kohdennettu kyseisestä katetusta makrotaloudellisesta rahoitusavusta johtuvaa rahoitusvastuuta varten, on käytetty tai määrä käyttää;

c) joilla varmistetaan, että takaukseen perustuvat maksuvaatimukset esitetään määräsuhteessa ja 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun jakoperusteen mukaisesti;

d) joissa todetaan, että takauksiin perustuvilla maksuvaatimuksilla varmistetaan unionin kyky maksaa takaisin varat, jotka se on lainannut 1 artiklan 2 kohdan nojalla pääomamarkkinoilta tai rahoituslaitoksilta, siinä tapauksessa, että Ukraina on laiminlyönyt tai tulee oletettavasti laiminlyömään takaisinmaksun, mukaan lukien tapaukset, joissa maksuaikataulua on jostain syystä muutettu;

e) joilla varmistetaan, että takaukseen perustuvia maksuvaatimuksia voidaan käyttää yhteisen vararahaston täydentämiseen, kun katetun makrotaloudellisen rahoitusavun varauksia on käytetty;

f) joilla varmistetaan, että jäsenvaltio, joka ei ole täyttänyt maksuvaatimusta, on edelleen velvollinen täyttämään sen;

g) jotka koskevat maksuehtoja.

2 jakso

Katetun makrotaloudellisen rahoitusavun ja joidenkin ulkoisen lainanantovaltuuden piiriin kuuluvien Ukrainaan liittyvien rahoitusvastuiden varaukset

11 artikla

Katetun makrotaloudellisen rahoitusavun varaukset

1. Katetun makrotaloudellisen rahoitusavun osalta sovelletaan 70 prosentin rahoitusastetta asetuksen (EU) 2021/947 31 artiklan 5 kohdan kolmannessa alakohdassa säädetyn yleissäännön sijasta. Yhteiseen vararahastoon maksettu rahoitusaste on kuitenkin pidettävä 9 prosentissa ja, jos sitä käytetään, se on täydennettävä 9 prosenttiin siitä jäljellä olevasta vastuusta, joka johtuu katetusta makrotaloudellisesta rahoitusavusta, kunnes 9 artiklassa tarkoitetut takaukset on käytetty kokonaisuudessaan.

2. Edellä 10 artiklassa tarkoitetuista takauksiin perustuvista maksuvaatimuksista johtuvat määrät ovat ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja, joilla katetaan katettua makrotaloudellisesta rahoitusapua koskevia rahoitusvastuita ja täydennetään yhteistä vararahastoa asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 21 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdan mukaisesti.

3. Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 211 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toisessa virkkeessä säädetään, 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu takauksien määrä sisällytetään hyväksytyn rahoitusvastuun määrään. Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 211 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetut varausmäärät otetaan huomioon laskettaessa varausta katetun makrotaloudellisen rahoitusavun rahoitusasteen perusteella.

4. Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 211 artiklan 4 kohdan c alakohdassa säädetään, Ukrainalta takaisin perityllä katetulla makrotaloudellisella rahoitusavulla ei rahoiteta 10 artiklan a alakohdan nojalla jäsenvaltioille takausten perusteella esitettyjen maksuvaatimusten täyttämistä. Takaisin peritty rahoitusapu palautetaan asianomaisille jäsenvaltioille.

12 artikla

Eräisiin päätöksen N:o 466/2014/EU nojalla Ukrainassa taattuihin rahoitusvastuisiin liittyvän varauksen vahvistaminen

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/947 31 artiklan 8 kohdan kolmannessa virkkeessä säädetään, lainamääriin, jotka maksetaan 15 päivän heinäkuuta 2022 jälkeen sellaisten Euroopan investointipankin Ukrainassa toteuttamien rahoitustoimien nojalla, jotka Euroopan investointipankki on allekirjoittanut ennen 31 päivää joulukuuta 2021 ja jotka EU on taannut päätöksen N:o 466/2014/EU mukaisesti, jäljempänä ’Ukrainassa taatut ulkoisen lainanantovaltuuden piiriin kuuluvat rahoitusvastuut’, sovelletaan 70 prosentin rahoitusastetta ja varainhoitoasetuksen 211, 212 ja 213 artiklaa, jollei tämän päätöksen 13 ja 14 artiklasta muuta johdu. Varainhoitoasetuksen 211 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan soveltamiseksi

varauksen on saavutettava 31 päivään joulukuuta 2027 mennessä taso, joka vastaa Ukrainassa taattujen ulkoisen lainanantovaltuuden piiriin kuuluvien rahoitusvastuiden kokonaismäärään sovellettavaa rahoitusastetta.

13 artikla

Rahoitusasteen riittävyyden arviointi ja uudelleentarkastelumenettely

1. Komissio arvioi 30 päivästä kesäkuuta 2023 alkaen kuuden kuukauden välein ja aina kun se katsoo, että se on muiden syiden tai tapahtumien vuoksi tarpeen, onko tapahtunut uutta kehitystä, joka voisi vaikuttaa 11 ja 12 artiklassa tarkoitetun rahoitusasteen, maksetut varaukset mukaan lukien, riittävyyteen kestävällä ja merkityksellisellä tavalla. Komissio määrittää vähintään kahden vuoden tietoja käyttäen erityisesti, onko näiden vastuiden luottoriskiprofiilissa tapahtunut pysyvä merkittävä muutos.

2. Siirretään komissiolle valta muuttaa 11 ja 12 artiklaa rahoitusasteen mukauttamiseksi delegoidulla säädöksellä 16 artiklan mukaisesti erityisesti, jotta 1 kohdassa tarkoitettu kehitys voidaan ottaa huomioon.

14 artikla

Yhteisessä vararahastossa pidettävät varaukset

1. Sen sijaan, että sovellettaisiin asetuksen (EU) 2021/947 31 artiklan 6 kohdan yleissääntöä, rahoitusvastuu, joka johtuu katetusta makrotaloudellisesta rahoitusavusta, katetaan erillään muista ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn rahoitusvastuista, ja varauksia, jotka on yhteisessä vararahastossa osoitettu katettua makrotaloudellista rahoitusapua varten, käytetään yksinomaan tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 mukaisiin rahoitusvastuisiin.

   Sen sijaan, että sovellettaisiin asetuksen (EU) 2021/947 31 artiklan 8 kohdan yleissääntöä, rahoitusvastuu, joka johtuu Ukrainassa taatuista ulkoisen lainanantovaltuuden piiriin kuuluvista rahoitusvastuista, katetaan erillään muista ulkosuhteisiin liittyvien hankkeiden takuurahaston rahoitusvastuista, ja varauksia, jotka on yhteisessä vararahastossa varattu katettuja ulkoisen lainanantovaltuuden piiriin kuuluvia Ukrainaan liittyviä rahoitusvastuita varten, käytetään yksinomaan tämän päätöksen ja päätöksen (EU) 2022/1201 mukaisiin rahoitusvastuisiin.

2. Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 213 artiklassa säädetään, efektiivistä rahoitusastetta ei sovelleta varauksiin, jotka on yhteisessä vararahastossa osoitettu katettua makrotaloudellista rahoitusapua ja Ukrainassa taattuja ulkoisen lainanantovaltuuden piiriin kuuluvia rahoitusvastuita varten.

3. Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 213 artiklan 4 kohdan a alakohdassa säädetään, 12 artiklassa tarkoitetun varauksen mahdollinen ylijäämä katsotaan varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitetuiksi ulkoisiksi käyttötarkoitukseensa sidotuiksi tuloiksi ulkoisen avun ohjelmaan, josta Ukrainaa tuetaan.

III luku
Yhteiset säännökset

15 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

16 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle *tämän päätöksen voimaantulopäivästä* määräämättömäksi ajaksi 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevan 13 artiklan 2 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

17 artikla

Vuosikertomus

1. Komissio antaa vuosittain viimeistään 30 päivänä kesäkuuta Euroopan parlamentille ja neuvostolle osana vuosikertomustaan arvion tämän päätöksen I luvun täytäntöönpanosta edeltävänä vuonna. Kyseisessä kertomuksessa
   a) tarkastellaan unionin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanossa tapahtunutta edistymistä;
   b) arvioidaan Ukrainan taloudellista tilannetta ja näkymiä sekä 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten ja ehtojen täyttymistä;

c) osoitetaan yhteys yhteisymmärryspöytäkirjassa vahvistettujen vaatimusten ja ehtojen, Ukrainan makrotaloudellisen tilanteen sekä unionin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun erien maksamista koskevien komission päätösten välillä.

2. Komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään kahden vuoden kuluttua siitä, kun rahoitusavun saatavillaoloaika päättyy, jälkiarviointikertomuksen, jossa arvioidaan päätökseen saadun unionin makrotaloudellisen rahoitusavun tuloksia ja tehokkuutta ja sitä, missä määrin se on myötävaikuttanut avun tavoitteiden saavuttamiseen.

IV luku
Päätöksen (EU) 2022/1201 muuttaminen ja loppusäännös

18 artikla

Muutetaan päätös (EU) 2022/1201 seuraavasti:

1. Korvataan 1 artiklan 2 kohdan toinen virke seuraavasti:

”Edellä olevan 1 kohdan ja päätöksen [COM(2022) XXX – *tämä päätös*] nojalla myönnettyjen lainojen keskimääräinen maturiteetti on enintään 25 vuotta.”

2. Kumotaan 7 artikla.

19 artikla

Tämä päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Ukrainalle

1.2. Toimintalohko(t) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä (ABM/ABB)[26]

Toimintalohko: Talous- ja rahoitusasiat

Toiminto: Kansainväliset talous- ja rahoitusasiat

1.3. Ehdotus/aloite liittyy

☐ **uuteen toimeen**

☐ **uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen[27]**

☒ **käynnissä olevan toimen jatkamiseen**

☐ **yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleen suuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen**

1.4. Tavoite (Tavoitteet)

1.4.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet)

”Uutta pontta työllisyyteen, kasvuun ja investointeihin: Hyvinvoinnin edistäminen EU:n rajojen ulkopuolella”

1.4.2. Erityistavoite (Erityistavoitteet)

Erityistavoite nro

”Hyvinvoinnin edistäminen EU:n rajojen ulkopuolella”

Toiminto (toiminnot) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä

Talouden ja rahoituksen pääosasto (ECFIN) osallistuu seuraaviin toimiin:

a) vakaan makrotalouden ja kasvua edistävien uudistusten tukeminen EU:n ulkopuolella muun muassa käymällä tärkeimpien kumppaneiden kanssa säännöllistä vuoropuhelua taloudesta ja myöntämällä makrotaloudellista rahoitusapua; ja

b) laajentumisprosessin, EU:n laajentumis- ja naapuruuspolitiikan täytäntöönpanon ja muiden EU:n painopistealojen tukeminen kumppanimaissa ja -kohteissa laatimalla taloudellisia analyyseja ja politiikkatoimien arviointeja sekä antamalla neuvoja.

1.4.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen

[26] ABM: toimintoperusteinen johtaminen; ABB: toimintoperusteinen budjetointi.

[27] Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

- Makrotaloudellisen rahoitusavun myöntäminen Ukrainalle sen talouden kriisinsietokyvyn ja vakauden tukemiseksi sotaolosuhteissa.
- Ukrainan ulkoisten rahoitustarpeiden kattamiseen osallistuminen vuonna 2022 ottaen huomioon sen maksutaseen merkittävä heikkeneminen Venäjän maahan kohdistaman provosoimattoman ja perusteettoman hyökkäyksen vuoksi.
- Kumppanin julkisen rahoitustarpeen lieventäminen jatkamalla aiemmin annettua hätäapua.
- Makrotalouden hallinnoinnin parantamiseen, talouden hallinnan ja läpinäkyvyyden lujittamiseen sekä kestävän kasvun edellytysten parantamiseen tähtäävien rakenneuudistusten tukeminen.

1.4.4. Tulosindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen etenemistä ja tuloksia seurataan.

Ukrainan viranomaisten on raportoitava säännöllisesti komission yksiköille tietyistä talouden indikaattoreista sekä muista tekijöistä yhteisymmärryspöytäkirjaan sisällytettävien raportointivaatimusten mukaisesti.

Komission yksiköt jatkavat julkisen varainhoidon seurantaa kesäkuussa 2020 toimitetun Ukrainan rahoitusketjujen ja hallintomenettelyjen operatiivisen arvioinnin jälkeen. Komissio tekee toisen operatiivisen arvioinnin toimen täytäntöönpanon aikana.

Ehdotetussa päätöksessä säädetään neuvostolle ja Euroopan parlamentille annettavasta makrotaloudellista rahoitusapua koskevasta vuosikertomuksesta, joka sisältää arvion tämän rahoitusapuoperaation täytäntöönpanosta. Riippumaton jälkiarviointi laaditaan kahden vuoden kuluessa viimeisen erän maksamisesta.

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

Rahoitusavun suorittamisen ehtona on, että komission ja Ukrainan viranomaisten välisessä yhteisymmärryspöytäkirjassa luetellut politiikkaa koskevat ennakkoehdot täyttyvät. Rahoitusapu on tarkoitus suorittaa useassa erässä. Erät maksettaisiin nopeasti tämän ehdotuksen hyväksymisen jälkeen ja vastaavan yhteisymmärryspöytäkirjan tultua voimaan, ja ne tulisivat saataville sen jälkeen.

Rahoitusapua hallinnoi komissio. Siihen sovelletaan EU:n varainhoitoasetuksen mukaisia petosten torjuntaa ja muita väärinkäytöksiä koskevia erityissäännöksiä.

Komissio ja Ukrainan viranomaiset sopivat yhteisymmärryspöytäkirjasta, jossa vahvistetaan raportointivaatimukset. Komissio tekee tiivistä yhteistyötä kansainvälisten rahoituslaitosten ja kansallisten viranomaisten kanssa seuratakseen asiaan liittyvää kehitystä ja yhteisymmärryspöytäkirjassa sovittujen vaatimusten ja ehtojen soveltamista.

1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.

Tämä ehdotus, joka koskee Ukrainalle myönnettävää enintään 5 miljardin euron makrotaloudellista rahoitusapua, on osa EU:n tavoitetta tarjota enintään 9 miljardia euroa lyhyen aikavälin maksuvalmiustukea. Tämä ehdotus on seurausta päätöksestä (EU) 2022/1201 makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Ukrainalle 1 miljardin euron lainoina, jotka suoritettiin kokonaisuudessaan elokuun 2022 alussa. Ehdotuksella myös muutetaan kyseistä päätöstä. Tämä makrotaloudellinen rahoitusapu vahvistaa myös humanitaariseen, taloudelliseen ja puolustukseen liittyvään tukeen liittyviä unionin toimia sekä unionin pyrkimyksiä koordinoida monenvälisiä toimia, kuten ”Stand Up for Ukraine” -kampanjaa. Makrotaloudellinen rahoitusapu on luonteensa vuoksi myös sysäys uudistuksille, jotka vahvistavat maan lyhyen aikavälin häiriönsietokykyä ja edistävät myös pitkän aikavälin vakautta. Nämä odotetut tulokset ovat Ukrainalle tällä hetkellä erityisen merkityksellisiä.

Ukrainalle lainojen muodossa annettava lisätuki voi tässä vaiheessa auttaa Ukrainan viranomaisia selviytymään sodankäynnistä johtuvista välittömistä ja kaikkein kiireellisimmistä rahoitushaasteista. Lisäksi ehdotetulla makrotaloudellisella rahoitustuella tuetaan Ukrainan viranomaisten pyrkimyksiä säilyttää vakaa makrotaloudellinen ympäristö. Näin lisätään kaikkien EU:n Ukrainassa toteuttamien toimien lisäarvoa ja parannetaan Ukrainalle muissa muodoissa annetun EU:n rahoitusavun tuloksellisuutta. Tätä tukea ovat esimerkiksi budjettitukitoimenpiteet ja ulkoisen toiminnan rahoitusvälineiden kautta saatavilla olevat avustukset osana nykyistä, vuosien 2021–2027 monivuotista rahoituskehystä.

Hankerahoitus tai tekninen apu ei soveltuisi eikä riittäisi tämän poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun laajempien makrotaloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen. Tärkein lisäarvo, joka makrotaloudellisesta rahoitusavusta saadaan verrattuna muihin EU:n välineisiin, on se, että sillä helpotetaan nopeasti ulkoisia rahoitusvaikeuksia ja autetaan varmistamaan vakaa makrotalouskehys – muun muassa parantamalla maksutaseen ja julkisen talouden tilanteen kestävyyttä – ja asianmukainen kehys raportointivaatimuksille. Makrotaloudellisella rahoitusavulla helpotetaan tarkoituksenmukaisen yleisen toimintakehyksen varmistamista, mikä voi lisätä EU:n muista, kapea-alaisemmista rahoitusvälineistä rahoitettavien toimien tuloksellisuutta Ukrainassa.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

Kumppanimaissa ja -kohteissa toteutettavista makrotaloudellisista rahoitusaputoimista tehdään jälkiarviointi. Aiemmat Ukrainalle suunnattujen makrotaloudellisten rahoitusaputoimien jälkiarvioinnit ovat osoittaneet, että ne olivat yleisesti ottaen erittäin merkityksellisiä tavoitteidensa, rahoituspuitteidensa ja toimintapoliittisten tavoitteidensa kannalta.

Ne olivat ratkaisevan tärkeitä tuettaessa Ukrainaa maksutaseongelmien ratkaisemisessa ja keskeisten rakenneuudistusten toteuttamisessa maan talouden vakauttamiseksi ja sen ulkoisen rahoitusaseman kestävyyden parantamiseksi. Niiden ansiosta saavutettiin julkisen talouden säästöjä ja taloudellisia hyötyjä, ja ne toimivat myös lisärahoitustuen ja sijoittajien luottamuksen katalysaattorina. Makrotaloudelliseen rahoitusaputoimeen liitetty ehtopaketti oli täysin yhdenmukainen vastaavan IMF:n ohjelman kanssa. Ehdoilla luotiin poliittisesti vahvistava vaikutus, joka osaltaan kannusti Ukrainan viranomaisia toteuttamaan ratkaisevan

tärkeitä uudistuksia etenkin aloilla, jotka eivät kuulu muiden kansainvälisten avunantajien ohjelmien piiriin.

1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehyksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

Periaatteessa varaukset monivuotisessa rahoituskehyksessä 2021–2027 makrotaloudellisen rahoitusavun kattamiseen perustuvat 9 % varausasteeseen yhteisessä vararahastossa, joka on perustettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 212 artiklan nojalla.

Moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti ja kun otetaan huomioon tällä hetkellä arvioitu rahoitusriski, on tarpeen kattaa nämä Ukrainan tilanteeseen liittyvät lisävastuut 70 prosentin varausasteilla. EU:n talousarvio tarjoaa suojan 6 miljardin euron lainapaketin suuririskisimmille 9 prosentille. Tätä vahvistaisivat jäsenvaltioiden takaukset, jotka kattavat 61 prosenttia lainojen arvosta.

Kun lisäksi otetaan huomioon Ukrainan vaikea tilanne, unionilla olisi oltava mahdollisuus poikkeuksellisesti kattaa korkokustannukset ja luopua Ukrainalle aiheutuvista hallinnollisista kustannuksista maan tukemiseksi sen tiellä kohti pitkän aikavälin vakautta. Korkotuki olisi katettava kaudella 2021–2027 asetuksen (EU) 2021/947 6 artiklan 2 kohdan a alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetuista määrärahoista.

Suoran tuen lisäksi Euroopan komissio päätti heinäkuussa 2022 kohdentaa uudelleen 1,59 miljardia euroa Euroopan investointipankin (EIP) ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluviin lainoihin Ukrainalle. Näitä lainoja tuetaan EU:n talousarvion takauksilla. EIP suorittaa tästä summasta 1,05 miljardia euroa vuoden 2022 kolmannen neljänneksen aikana. Sen on tarkoitus suorittaa vuosina 2022–2023 vielä 536 miljoonaa euroa lainaa valikoitujen investointihankkeiden uudelleen käynnistämisen rahoittamista varten. Koska kyse on kuitenkin Ukrainan valtion lainoista (tai sen takaamista lainoista), niihin liittyy sama riski kuin poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusavun lainoihin. Ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyviä takauksia koskevien sopimusten nojalla EIP:llä on oikeus vaatia EU:n talousarviosta enintään niitä tappioita vastaava määrä, jotka sille aiheutuvat näistä lainoista. Sen vuoksi olisi selvennettävä, että näihin vastuisiin olisi sovellettava samaa ennalta varautuvaa lähestymistapaa ja että asiaankuuluvat lisävaraukset olisi sisällytettävä yhteisen vararahaston erityiseen Ukrainaa koskevaan osioon. Sen vuoksi ehdotuksessa esitetään 70 prosentin rahoitusasteen laajentamista näihin 1,59 miljardin euron lisävastuisiin, jotka johtuvat käyttötarkoitukseltaan muutetuista EIP:n lainoista.

Mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin asianmukaisiin välineisiin

EU on Ukrainan suurimpia avunantajia ja tukee maan taloudellisia, rakenteellisia ja institutionaalisia uudistuksia sekä kansalaisyhteiskuntaa. Ukrainalle lainojen muodossa tässä vaiheessa annettava lisätuki voi auttaa Ukrainan viranomaisia ratkaisemaan merkittäviä sodankäynnistä johtuvia rahoitushaasteita. Lisäksi ehdotetulla makrotaloudellisella rahoitustuella tuetaan Ukrainan viranomaisten pyrkimyksiä säilyttää vakaa makrotaloudellinen ympäristö. Näin lisätään kaikkien EU:n Ukrainassa toteuttamien toimien lisäarvoa ja parannetaan Ukrainalle muissa muodoissa annetun EU:n rahoitusavun tuloksellisuutta. Tätä tukea ovat esimerkiksi budjettitukitoimenpiteet ja ulkoisen toiminnan rahoitusvälineiden kautta saatavilla olevat avustukset osana nykyistä, vuosien 2021–2027 monivuotista rahoituskehystä. Ehdotettu makrotaloudellinen rahoitusapu on myös osa

laajempaa EU:n avustus- ja jälleenrakennuspakettia Ukrainalle ja olennainen osa Ukrainalle annettavaa yleistä kansainvälistä tukea[28].

1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen

Tämä lainarahoitusta hyödyntävä makrotaloudellinen rahoitusapu lisää EU:n talousarvion vaikuttavuutta vipuvaikutuksen kautta ja tarjoaa kustannustehokkaimman vaihtoehdon.

Komissiolla on valtuudet lainata pääomamarkkinoilta varoja EU:n takausta käyttäen sekä Euroopan unionin että Euratomin puolesta. Tavoitteena on hankkia varoja markkinoilta parhaalla mahdollisella korkotasolla EU:n/Euratomin parhaan luottoluokituksen (AAA-luokitus luokituslaitoksilta Fitch, Moody's ja DBRS, AA-luokitus luokituslaitokselta S&P, kaikissa vakaat näkymät) ansiosta ja sen jälkeen lainata ne edelleen tukikelpoisille lainanottajille Euroopan rahoituksenvakautusmekanismin, maksutaselainojen, makrotaloudellisen rahoitusavun ja Euratom-hankkeiden lainanannon puitteissa. Varainhankinta ja lainananto toteutetaan back-to-back-järjestelyllä, jolla voidaan varmistaa, ettei EU:n talousarvioon kohdistu korko- eikä valuuttakurssiriskiä. Tavoite varojen saamisesta lainanoton ja lainanannon kannalta parhailla mahdollisilla koroilla on saavutettu, sillä korot ovat yhtenevät vastaavien laitosten (Euroopan investointipankki, Euroopan rahoituksenvakautusmekanismi ja Euroopan vakausmekanismi) kanssa.

[28] Kuten komission 18. toukokuuta antamassa tiedonannossa mainittiin: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ukraine-relief-reconstruction_en.pdf.

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

☒ **kesto on rajattu**

– ☐ toiminta alkaa [PP/KK]VVVV ja päättyy [PP/KK]VVVV.

– ☐ maksusitoumusmäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset koskevat vuosia 2021–2027 ja maksumäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset vuosia 2022–2027.

☐ **kestoa ei ole rajattu**

– Käynnistysvaihe alkaa vuonna VVVV ja päättyy vuonna VVVV,

– minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)

☒ **Suora hallinnointi**, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

– ☒ yksiköitään, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään

– ☐ toimeenpanovirastoja

☐ **Hallinnointi yhteistyössä** jäsenvaltioiden kanssa

☐ **Välillinen hallinnointi**, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

– ☐ kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille

– ☐ kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)

– ☐ Euroopan investointipankille tai Euroopan investointirahastolle

– ☐ varainhoitoasetuksen 70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille

– ☐ julkisoikeudellisille yhteisöille

– ☐ sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, joille annetaan riittävät rahoitustakuut

– ☐ sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja joille annetaan riittävät rahoitustakuut

– ☐ henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa SEU-sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä.

– *Jos käytetään useampaa kuin yhtä hallinnointitapaa, olisi annettava lisätietoja kohdassa ”Huomautukset”.*

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset.

Tämän päätöksen nojalla rahoitettavat toimet pannaan täytäntöön komission päätoimipaikan suoraan hallinnoimina.

Apu on luonteeltaan makrotaloudellista. Komission yksiköt valvovat toimintaa erityistoimenpiteiden avulla, joista sovitaan Ukrainan viranomaisten kanssa yhteisymmärryspöytäkirjassa.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle

Tämän päätöksen nojalla rahoitettavat toimet pannaan täytäntöön komission päätoimipaikan suoraan hallinnoimina.

Makrotaloudellisen rahoitusavun maksujen suorittamisen ehtona on tarkasteluista suoriutuminen, ja se on sidottu toimeen liittyvien toimintapoliittisten ennakkoehtojen täyttämiseen. Komissio seuraa tiiviisti näiden ehtojen täyttymistä.

2.2.2. Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä

Todetut riskit

Ehdotettuun makrotaloudelliseen rahoitusapuun sisältyy varojen käyttöön ja toimintapolitiikkaan liittyviä ja poliittisia riskejä.

Toimen keskeinen riski johtuu Venäjän Ukrainaan kohdistaman provosoimattoman ja perusteettoman hyökkäyksen aiheuttaman sodan jatkumisesta, joka saattaa aiheuttaa lisää kielteisiä vaikutuksia Ukrainan makrotaloudelliseen vakauteen ja vaikuttaa ehdotetun makrotaloudellisen rahoitusavun suorittamiseen ja/tai takaisinmaksuun.

On olemassa riski, että makrotaloudellista rahoitusapua voitaisiin käyttää petostarkoituksiin. Koska makrotaloudellista rahoitusapua ei ole kohdennettu tiettyihin menoihin (toisin kuin esimerkiksi hankerahoitus), kyseinen riski liittyy esimerkiksi Ukrainan keskuspankin ja valtiovarainministeriön hallintojärjestelmien yleiseen laatuun, hallinnollisiin menettelyihin, valvonta- ja seurantatoimintoihin, tietotekniikkajärjestelmien turvallisuuteen sekä riittäviin sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen valmiuksiin.

Kolmas riski liittyy siihen mahdollisuuteen, että Ukraina ei täytä ehdotetusta makrotaloudellisen rahoitusavun lainasta johtuvia rahoitusvastuitaan, jotka sillä on EU:ta kohtaan (maksukyvyttömyys- tai luottoriski). Näin voisi käydä, jos esimerkiksi kumppanin maksutase tai julkisen talouden rahoitusasema heikkenee huomattavasti nykyisestä.

Sisäiset valvontajärjestelmät

Makrotaloudellisen rahoitusavun käyttöön sovelletaan todentamis-, valvonta- ja tarkastusmenettelyjä, jotka ovat komission, mukaan lukien Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vastuulla, kuten varainhoitoasetuksen 129 artiklassa säädetään.

Täytäntöönpanon aikana komissio tarkistaa määräajoin kumppanin ilmoitukset. Maksun suorittamisen edellytyksenä on 1) talouden ja rahoituksen pääosaston henkilöstön suorittama

valvonta ja 2) talouden ja rahoituksen pääosastossa käytössä olevan rahoitusketjun (malli 2) mukainen tavanomainen valvontamenettely. Talouden ja rahoituksen pääosaston jälkitarkastusryhmän virkamiehet voivat tehdä makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyviä suorituksia koskevia ylimääräisiä riippumattomia (asiakirjoja koskevia ja/tai paikalla tehtäviä) jälkitarkastuksia. Tällaiset tarkastukset voidaan käynnistää myös vastuussa olevan edelleenvaltuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän pyynnöstä. Maksujen keskeytyksiä ja lykkäyksiä, rahoitusoikaisuja (komission toteuttamia) ja takaisinperintätoimia voidaan tehdä tarvittaessa (toistaiseksi niitä ei ole tehty), ja ne on nimenomaisesti mainittu kumppanien kanssa tehdyissä rahoitussopimuksissa.

2.2.3. Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisajankohdan odotetuista virheriskitasoista

Käytössä olevien valvontajärjestelmien ansiosta makrotaloudellisen rahoitusavun maksujen tosiasiallinen virhetaso on tähän mennessä ollut 0 prosenttia. Tiedossa ei ole tapauksia, joissa olisi esiintynyt petoksia, lahjontaa tai laitonta toimintaa. Makrotaloudellisen rahoitusavun operaatioilla on selkeä toimintalogiikka, jonka avulla komissio voi arvioida niiden vaikutuksia. Valvonta takaa varmuuden ja mahdollistaa toimintapoliittisten tavoitteiden ja painopisteiden saavuttamisen.

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut ehkäisy- ja suojatoimenpiteet, esimerkiksi petostentorjuntastrategian pohjalta

Varojen petollisen käytön riskin pienentämiseksi on toteutettu ja toteutetaan useita toimia.

Lainasopimukseen sisällytetään ensinnäkin määräykset tilintarkastuksista ja muista tarkastuksista, petostentorjunnasta sekä varojen takaisinperinnästä petosten ja korruption yhteydessä. Lisäksi on kaavailtu, että apuun liitetään joukko raportointivaatimuksia, jotta voidaan lisätä varojen käytön läpinäkyvyyttä ja tilivelvollisuutta. Rahoitusapu maksetaan erilliselle tilille Ukrainan keskuspankkiin.

Varainhoitoasetuksen mukaisesti komission yksiköt tekevät lisäksi operatiivisen arvioinnin selvittääkseen, tarjoavatko ohjelmaan sisältyvän tuen, mukaan lukien makrotaloudellisen rahoitusavun, hallinnoinnin kannalta merkitykselliset Ukrainan hallintomenettelyt ja rahoitusketjut riittävät takeet. Aiempi arviointi tehtiin kesäkuussa 2020, ja se koski muun muassa talousarvion valmistelua ja toteutusta, sisäistä julkisen varainhoidon valvontaa, sisäistä ja ulkoista tarkastusta, julkisia hankintoja, käteisvarojen ja julkisen velan hoitoa sekä keskuspankin riippumattomuutta. Komissio tekee toisen operatiivisen arvioinnin ehdotetun poikkeuksellisen makrotaloudellisen rahoitusaputoimen täytäntöönpanon aikana.

Lisäksi rahoitusavun käyttöön sovelletaan todentamis-, valvonta- ja tarkastusmenettelyjä, jotka ovat komission, mukaan lukien Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), ja Euroopan unionin tilintarkastustuomioistuimen vastuulla, kuten varainhoitoasetuksen 129 artiklassa säädetään.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM[29]	EFTA-mailta[30]	Ehdokasmailta[31]	Kolmansilta mailta	Varainhoitoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet
6	14 02 01 11 ”Itäinen naapurusto”	JM	EI	EI	EI	EI
6	14 02 01 70 ”NDICI – Globaali Eurooppa – Yhteisen vararahaston rahoittaminen”	JM	EI	EI	EI	EI

- Uudet perustettaviksi esitetyt budjettikohdat – Ei sovelleta

[29] JM = jaksotetut määrärahat / EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.
[30] EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.
[31] Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

– ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.

– ☒ Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	6	**Otsake 6 – ”Naapurialueet ja muu maailma”**

Pääosasto: naapuruuspolitiikan ja laajentumisneuvottelujen pääosasto (NEAR)			Vuosi **2021**	Vuosi **2022**	Vuosi **2023**	Vuosi **2024**	Vuosi **2025**	Vuosi **2026**	Vuosi **2027**	**YHTEENSÄ**
□ Toimintamäärärahat (makrotaloudellinen rahoitusapu I)[32]										
Budjettikohta[33] 14 02 01 11 ”Itäinen naapurusto” [34]	Sitoumukset	(a)			20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	**100,0**
	Maksut	(b)			20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	**100,0**
□ Toimintamäärärahat (makrotaloudellinen rahoitusapu II)										
Budjettikohta 14 02 01 11 ”Itäinen naapurusto” [35]	Sitoumukset	(a)			150,0	150,0	150,0	150,0	150,0	**750,0**
	Maksut	(b)			150,0	150,0	150,0	150,0	150,0	**750,0**

32 Päätös (EU) 2022/1201.

33 Virallisen budjettinimikkeistön mukaisesti.

34 Vahvistetaan NDICI-välineen uusia haasteita ja painopisteitä koskevan joustovaran avulla, budjettikohta 14 02 04.

35 Vahvistetaan NDICI-välineen uusia haasteita ja painopisteitä koskevan joustovaran avulla, budjettikohta 14 02 04.

□ 1,586 miljardin euron varaus EIP:n ulkoiseen lainanantovaltuuteen kuuluviin lainoihin										
Budjettikohta 14 02 01 70 . 05 ”NDICI – Yhteisen vararahaston rahoittaminen” (9 %:n varaus)	Sitoumukset	(a)					47,58	47,58	47,58	**142,74**
	Maksut	(b)					47,58	47,58	47,58	**142,74**
Budjettikohta 14 02 01 70 . 05 ”NDICI – Yhteisen vararahaston rahoittaminen”[36] (61 %:n varaus)	Sitoumukset	(a)					322,48	322,48	322,48	**967,46**
	Maksut	(b)					322,48	322,48	322,48	**967,46**
NEAR-pääosaston määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	Yhteensä (a)			**170,0**	**170,0**	**540,06**	**540,06**	**540,06**	**1 960,2**
	Maksut	Yhteensä (b)			**170,0**	**170,0**	**540,06**	**540,06**	**540,06**	**1 960,2**
Pääosasto: talouden ja rahoituksen pääosasto (ECFIN)			Vuosi **2021**	Vuosi **2022**	Vuosi **2023**	Vuosi **2024**	Vuosi **2025**	Vuosi **2026**	Vuosi **2027**	**YHTEENSÄ**
□ Makrotaloudellinen rahoitusapu I[8]										
Budjettikohta 14 02 01 70 . 06 ”NDICI – Yhteisen vararahaston rahoittaminen” [37]	Sitoumukset	(c)	27,3	62,7						**90,0**

[36] Vahvistetaan NDICI-välineen uusia haasteita ja painopisteitä koskevan joustovaran avulla, budjettikohta 14 02 04.

[37] Makrotaloudellisten rahoitusapulainojen varauksiin osoitettu määrä (9 %), joka sidotaan ja maksetaan yhteiseen vararahastoon kaudella 2021–2027, edellyttäen, että vuotuiset talousarviot hyväksytään.

	Maksut	(d)				81,2	8,8			**90,0**
□ Makrotaloudellinen rahoitusapu II										
Budjettikohta 14 02 01 70 . 06 ”NDICI – Yhteisen vararahaston rahoittaminen” [38]	Sitoumukset	(c)		62,4	162,6	32,5	143,4	49,1		**450,0**
	Maksut	(d)					91,2	300,0	58,8	**450,0**
□ Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat[39]										
Budjettikohta 14 20 03 . 01 Avustuksina myönnettävä makrotaloudellinen rahoitusapu	Sitoumukset	(c)		0,15			0,15			**0,3**
	Maksut	(d)		0,15			0,15			**0,3**
ECFIN-pääosaston määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	Yhteensä (c)	**27,3**	**125,2**	**162,6**	**32,5**	**143,55**	**49,1**		**540,3**
	Maksut	Yhteensä (d)		**0,15**		**81,2**	**100,15**	**300,0**	**58,8**	**540,3**

Monivuotisen rahoituskehyksen **OTSAKKEESEEN 6 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ**	Sitoumukset	= a+c	**27,3**	**125,2**	**332,6**	**202,5**	**683,6**	**589,19**	**540,06**	**2 500,5**
	Maksut	= b+d		**0,15**	**170,0**	**251,2**	**640,22**	**840,06**	**598,87**	**2 500,5**

[38] Makrotaloudellisten rahoitusapulainojen varauksiin osoitettu määrä (9 %), joka sidotaan ja maksetaan yhteiseen vararahastoon kaudella 2021–2027, edellyttäen, että vuotuiset talousarviot hyväksytään.

[39] Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	**7**	”Hallintomenot”

Tämän osan täyttämisessä on käytettävä rahoitusselvityksen liitteessä (sisäisten sääntöjen liite V) olevaa hallintomäärärahoja koskevaa selvitystä, joka on laadittava ennen rahoitusselvityksen laatimista. Liite ladataan DECIDE-tietokantaan komission sisäistä lausuntokierrosta varten.

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi **2022**	Vuosi **2023**	Vuosi **2024**	Vuosi **2025**	Vuosi **2026**	Vuosi **2027**	**YHTEENSÄ**
Pääosasto: talouden ja rahoituksen pääosasto (ECFIN)								
□ Henkilöresurssit		0,848	0,424	0,424	0,072	0,072	0,072	**1,912**
□ Muut hallintomenot		-	0,06	-	-	-	-	0,06
Pääosasto ECFIN YHTEENSÄ	Määrärahat	0,848	0,484	0,424	0,072	0,072	0,072	**1,972**

Monivuotisen rahoituskehyksen **OTSAKKEESEEN 7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ**	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)	0,848	0,484	0,424	0,072	0,072	0,072	**1,972**

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	Vuosi 2026	Vuosi 2027	**YHTEENSÄ**
Monivuotisen rahoituskehyksen **OTSAKKEISIIN 1–7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ**	Sitoumukset	27,3	126,098	333,084	202,924	683,672	589,262	540,132	2502,472
	Maksut		0,998	170,484	251,624	640,292	840,132	598,942	2502,472

3.2.2. Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset

maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset ☐		Vuosi 2021		Vuosi 2022		Vuosi 2023		Vuosi 2024		Vuosi 2025		Vuosi 2026		Vuosi 2027		**YHTEENSÄ**	
		TUOTOKSET															
	Tyyppi[40]	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lukumäärä yhteensä	Kustannukset yhteensä
ERITYISTAVOITE 1…[41]																	
– Tuotos	Maksetut avustukset						170,0		170,0		170,0		170,0		170,0		850
– Tuotos	Ulkosuhdetoimien takuujärjestel		27,3		125,2		162,6		32,5		513,46		419,16		370,06		1 650,2
– Tuotos	Operatiivinen arviointi			1	0,15											1	0,15

40 Tuotokset ovat tuloksena olevia tuotteita ja palveluita (esim. rahoitettujen opiskelijavaihtojen määrä tai rakennetut tiekilometrit).

41 Kuten kuvattu kohdassa 1.4.2 ”Erityistavoitteet”.

– Tuotos	Jälkiarviointi							1	0,15							1	0,15
YHTEENSÄ			**27,3**	**1**	**125,2**		**332,6**	1	**202,65**		**683,46**		**589,16**		**540,06**		**2 500,5**

3.2.3. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

– X Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	Vuosi 2026	Vuosi 2027	**YHTEENSÄ**
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKE 7							
Henkilöresurssit	0,848	0,424	0,424	0,072	0,072	0,072	**1,912**
Muut hallintomenot	-	0,06	-	-	-	-	0,06
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKE 7, välisumma	0,848	0,484	0,424	0,072	0,072	0,072	**1,972**
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 7 sisältymättömät[42]							
Henkilöresurssit							
Muut hallintomenot							
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 7 sisältymättömät, välisumma							
YHTEENSÄ	0,848	0,484	0,424	0,072	0,072	0,072	**1,972**

Henkilöresursseja ja muita hallintomenoja koskeva määrärahatarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

[42] Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

3.2.3.1. Henkilöresurssien arvioitu tarve

– ☐ Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna

	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	Vuosi 2026	Vuosi 2027	YHTEENSÄ
□ Henkilöstötaulukkoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)							
20 01 02 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)	5,4	2,7	2,7	0,45	0,45	0,45	12,15
20 01 02 03 (EU:n ulkopuoliset edustustot)							
01 01 01 01 (epäsuora tutkimustoiminta)							
01 01 01 11 (suora tutkimustoiminta)							
Muu budjettikohta (mikä?)							
□ Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)[43]							
20 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)							
20 02 03 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa)							
XX 01 xx **yy zz** [44] – päätoimipaikassa							
XX 01 xx **yy zz** [44] – EU:n ulkopuolisissa edustustoissa							
01 01 01 02 (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö - epäsuora tutkimustoiminta)							
01 01 01 12 (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö - suora tutkimustoiminta)							
Muu budjettikohta (mikä?)							
YHTEENSÄ	5,4	2,7	2,7	0,45	0,45	0,45	12,15

XX viittaa kyseessä olevaan toimintalohkoon eli talousarvion osastoon.

Henkilöresurssien tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetulla pääosaston henkilöstöllä ja/tai pääosastossa toteutettujen henkilöstön uudelleenjärjestelyjen tuloksena saadulla henkilöstöllä sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	Linjan D johtaja: Operaation valvonta ja hallinnointi, yhteydet neuvostoon ja parlamenttiin päätöksen ja yhteisymmärryspöytäkirjan hyväksymiseksi, neuvottelut yhteisymmärryspöytäkirjasta Ukrainan viranomaisten kanssa, kertomusten tarkastelu, virkamatkojen johtaminen ja ehtojen noudattamisessa saavutetun edistymisen arviointi. Linjan D yksikönpäällikkö / yksikönpäällikön sijainen: Johtajan avustaminen operaation hallinnoinnissa, yhteydenpidossa neuvostoon ja parlamenttiin päätöksen ja yhteisymmärryspöytäkirjan hyväksymiseksi, neuvotteluissa yhteisymmärryspöytäkirjasta ja lainasopimuksesta (yhdessä budjettipääosaston kanssa) Ukrainan viranomaisten kanssa, kertomusten tarkastelussa ja ehtojen noudattamisessa

43 Sopimussuhteiset toimihenkilöt, paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa.

44 Toimintamäärärahoista katettavan ulkopuolisen henkilöstön enimmäismäärä (entiset BA-budjettikohdat).

	saavutetun edistymisen arvioinnissa. Makrotaloudellisesta rahoitusavusta vastaava ekonomisti (linja D): Päätöksen ja yhteisymmärryspöytäkirjan valmisteleminen, yhteydet viranomaisiin ja kansainvälisiin rahoituslaitoksiin, tarkastusmatkoille osallistuminen, komission yksiköiden raporttien valmisteleminen ja rahoitusavun hallinnointiin liittyvät komission menettelyt, yhteydet operatiivisista arvioinneista ja jälkiarvioinneista vastaaviin ulkopuolisiin asiantuntijoihin. Budjettipääosasto (johtajan alaisuudessa toimivat yksiköt E1 ja E3): Lainasopimuksen valmisteleminen, siitä neuvotteleminen Ukrainan viranomaisten kanssa sekä asiasta vastaavien komission yksiköiden hyväksynnän saaminen ja molempien osapuolten allekirjoitusten hankkiminen. Lainasopimuksen voimaantulon seuranta. Lainan (Lainojen) ottamista koskevien komission päätösten valmisteleminen, maksupyynnön(-pyyntöjen) seuranta, pankkien valinta, varainhankintatoimen(-toimien) valmistelu ja toteutus sekä varojen suorittaminen Ukrainalle. Lainan takaisinmaksun seurantaa koskevien taustapalvelujen (back office) toteuttaminen. Näitä toimia koskevien raporttien valmisteleminen.
Ulkopuolinen henkilöstö	-

3.2.4. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa

Ehdotus/aloite

– ☒ voidaan rahoittaa kokonaan kohdentamalla menoja uudelleen monivuotisen rahoituskehyksen kyseisen otsakkeen sisällä.

3.2.5. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

Ehdotus/aloite

– ☐ rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja

Ehdotukseen sisältyvät myös jäsenvaltioiden takausten muodossa antamat rahoitusosuudet, jotka on määritetty asianmukaiseksi välineeksi tarjota suojaa EU:n talousarvion 9 %:n varauksen lisäksi. Näiden takauksien mukaiset rahoitusosuudet olisi sisällytettävä hyväksytyn rahoitusvastuun määrään poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 211 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään. Takauksen perusteella maksettavaksi vaadittavat määrät olisi käytettävä lainanannosta johtuvien unionin rahoitusvelvoitteiden täyttämiseen ja yhteisen vararahaston täydentämiseen.

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

☐ Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.